

SUOMALAINEN KLUBI 1876–2018

Laaja Viro100-aineisto Klubilehdessä

Veljeskansojen välillä haave muuttui todeksi

s. 14–35

OP:n Timo Ritakallio

Finanssialan palveltava asiakasta 24/7

S.36

Nuorista miehistä huolta Klubi-illassa

Nuoria miehiä uhkaavalle syrjäntymiselle voidaan tehdä paljon, kunhan asiaan ryhdytään riittävän varhain. S. 40

Helena Petäistö innosti kuulijoita kuin presidentti Macron

S. 46

Kesäinen tervehdys Klubiravintolasta

Kiitos kaikille jäsenille mukavista kohtaamisista ja palveluidemme käyttämisestä Klubiravintolassa kevätkaudella 2018.

Nyt on aika laittaa kattilat kesätauolle, levähtää hetki sekä suunnitella avoimin ja iloisin mielin tulevaisuutta.

Avaamme jälleen maanantaina 13. elokuuta Uutispuuron, rapukauden ja sesongin satokauden ruokalistan merkeissä.

Kesän aikana meidät tavoittaa parhaiten sähköpostitse osoitteessa myynti@klubiravintola.fi

Toivotamme hyvää kesää jäsenille ja tietenkin Klubin henkilökunnalle!

Ystävällisin terveisin

Miia Makkonen ja Petri Karhu
ravintoloitsijat sekä henkilökunta

*”Nauti uusia perunoita ja voita,
mansikoita ja makkaroita.
Tee saunaan tuore vasta,
varpaat veteen kasta.
Hakkaa liiteriin halkoja,
oio nurmikolla jalkoja.
Ihastele poutapilviä,
siristele auringossa silmiä.
Haista kesän tuoksut,
unohda turhat juoksut.
Muista paljon lekotella,
laiturilla elämää hekotella.
Mieti kivoja juttuja,
tapaa ystäviä ja tuttuja.
Älä murehdi ötököitä,
vietä ihania kesäöitä”*

-Birgitmummu-

www.klubiravintola.fi • myynti@klubiravintola.fi • 050 5721 531
Löydätte meidät myös facebookista www.facebook.com/klubiravintola/
Asiakastietojen uusi tietosuojaseloste luettavissa kotisivuiltamme

Viro100-sivut Klubilehden keskeistä sisältöä

■ Klubilehti julkaisee tässä numerossa laajan Viro100-aineiston. Yli kolmanneksella lehden sivuista kerromme veljeskansan itsenäisyyden 100-vuotisesta taipaleesta.

Jarmo Virmavirta on Klubin ehdoton Viro-tuntija. Hän on harrastanut Viro-asioita 1970-luvulta lähtien, myös osin asuen Tallinnassa. Hän kirjoittaa laajassa esseessään muistikuvista veljeskansojen taipaleelta.

Tarinassa vilisee merkkihenkilöitä sekä Virosta että Suomesta, Lydia Koidula, Jaan Kross, Edgar Savisaar, Siim Kallas, Mart Laar, Mart Kadastik ja Urho Kekkonen, Mauno Koivisto, Ilkka Suominen, Anna-Liisa Kasurinen, Eino Grön, Laura Vuotilainen.

Klubiveli Virmavirran essee päättyy hyvään analyysiin.

”EU on tuonut Viron ja Suomen väliin suhteisiin positiivista vauhtia. Realismi on toteutunut haave. Suomen ja Viron suhteet on esimerkki siitä. Haaveista kannattaakin pitää kiinni realismin nimissä”, Virmavirta kirjoittaa.

Tarina veljeskansojen yhteisestä taipaleesta sivu 14

Toimittaja Kustaa Hulkko on tehnyt oivan jutun Viron menestystekijöistä haastatteleamalla NIB:n hallituksen jäsentä, virolaista Gunnar Okkia.

Juttu kertoo, miten vuosina 1940–1991 osana yleisliittolaista suunnitelmataloutta ollut Viro uudelleenitsenäistymisen jälkeen teki talousihmeen moninkertaistamalla kokonaistuotantonsa 25 vuodessa ja tulella digitaalisuuden mallimaaksi.

Okk kiistää ihmeen ja tarjoaa Viron kehitykselle loogista selitystä, jonka mukaan vallitsevissa oloissa ei ollut muuta mahdollisuutta kuin täysin vapaa markkinatalous ja nopea yksityistäminen.

”Valtion piti luoda ihmisille edellytykset itsenäiseen toimintaan ja kannustaa yrittäjyyteen”, Okk sanoo.

Viron menestystarinasta pääsee lukemaan sivu 21

Toimittaja Janne Virkkunen tarkastelee laajassa artikkelissaan Viron ja Suomen läheisiä itsenäistymisprosesseja ja niihin vaikuttaneista tekijöistä.

Hänen analyysinsä mukaan Viron ja Suomen itsenäistymisen olivat ensimmäisen maailmansodan seurausta eivätkä maat ratkaisseet kohtaloaan irrallaan suursodasta. Saksalla oli myös merkitystä molemmissa maissa. Suomessa saksalaisjoukot tulivat valkoisten apuun ja nopeuttivat sisällissodan ratkaisua.

Virossa saksalaiset saapuivat miehittäjinä. Tallinna vallattiin vain päivä itsenäistymisjulistuksen jälkeen. Kahdessa viikossa Viro oli Saksan hallinnassa ja maan kohtalo Saksalaisissa käsissä.

Artikkeli Viron ja Suomen itsenäistymisen samanlaisuuksista alkaa sivu 29.

Kirjailija Maimu Berg on viettänyt kaikki kesänsä Saarenmaalla, jossa parhaillaan valkoiset omenäkukat painavat puiden oksia raskaina, pellot keinuvat tuulessa ja meri hohtaa kirkkaansinisenä.

Kirjailija, kääntäjä, toimittaja ja poliitikko pitää köyhien ja rikkaiden välistä kuilua nyky-Viron suurimpana ongelmana.

Henkilökuvaa Viron kuulusta kirjailijasta ja Suomi-tuntijasta piirretään sivulla 34.

TIMO MARTIKAINEN

Myös päätoimittajan kotipihalla satavuotias omenapuu kukkii heikimmillään.

KLUBI-LEHTI Julkaisija Helsingin Suomalainen Klubi ry, Kansakoulukuja 3, 00100 Helsinki

Klubimestarit
09-586 8830

Toiminnanjohtaja ja sihteeri
09-5868 8366
www.klubi.fi

TOIMITUS
Timo Martikainen,
päätoimittaja
+358 50 2852
paatoimittaja@klubi.fi

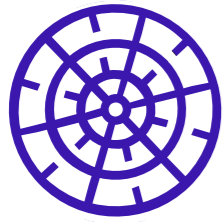
Ulkoasu:
Yrjö Klippi,
AD, graafikko

Pyry Klippi
Taittaja-asistentti
kluklippi@gmail.com

Kustaa Hulkko
Tapani Ruokanen
Jaakko Savisaari
Teemu Torvelainen
Antti Virkkunen
Janne Virkkunen

Paino:
Forssa Print

ILMOITUKSET
Kristian Miettinen
0400 225 855
aurinia@kolumbus.fi

SISÄLTÖ 2/2018 Toukokuu, 2018

Pääkirjoitus.....	3
Sisältö	4
Antti Henttonen, kahden sodan veteraani	4

Klubilla tapahtuu

Matineassa tanssin tuulet	7
Kevätkokous palkitsi ansioituneita	8
Klubi kilpailuttaa ravintolasopimuksen.....	9
Biljardia pelattu 125 vuotta.....	10
Sampanjaa Marne-joen laaksossa	12
Puheenjohtajalta.....	13

Klubilehden Viro100-sivut

Jarmo Virmavirran essee veljeskansojen yhteiseltä taipaleelta .	14
Historia on tärkeä tekijä	
Viron menestystarinassa	21
Kuka on Gunnar Okk.....	23
Viron kansantalouden keskeisiä tunnuslukuja.....	26
Nato-jäsenyys tuonut uskottavuutta puolustukseen	27
Suomen ja Viron itsenäistyminen osa eurooppalaista suurpolitiikkaa...	29
Maimu Berg: iltsenäinen Viro uskomaton ihme sukupolvelleni	34

Asiantuntijaklubi

OP:n pääjohtaja: Finanssialalla valta siirtyy asiakkaalle	36
Huolta nuorista miehistä	40
Venäjä-suhteet ovat kunnossa	42
Kaupunkimaantiede pelastamassa Helsinkiä.....	44

Kulttuuriklubi

Ranska, Macron ja Helena Petäistö ...	46
---------------------------------------	----

Harrastusklubi

Digikuvaajat kartuttivat osaamista....	50
Kutsu Pohjolan Maljaan.....	52
Tapahtumavinkit	54

Kannen kuva: Tallinnan yliopisto/
Scanstockphoto

Teksti: Timo Martikainen
Kuvat Antti Virkkunen

*Kansallisena Veteraanipäivänä
Antti Henttonen Klubilehdelle*

Ensimmäisessä taistelussa komennettiin pistin päälle

Antti Henttonen sai tulikasteensa pistin päällä 17-vuotiaana talvisodan kovissa taisteluissa Summassa.

-Meidät komennettiin torjumaan vihollista murtuneeseen Summaan. Viipurin Suojeluskuntapiirin nuoret taistelivat rajamiesten apuna. Tilanne kehittyi niin kriittiseksi, että meidät käskettiin laittaa pistimet päälle. Onnekkemme niitä ei tarvittu, sillä edessä olevat aikuiset miehet saivat tankit pysäytettyä ja vihollinen vetäytyi.

– Se oli kova ensi askel veteraanisuuteen, Antti Henttonen sanoo kodissaan Helsingissä kansallisena veteraanipäivänä.

Opetusneuvos Antti Henttonen komennettiin rintamalle yhdessä muiden Viipurin suojeluskuntapiirin nuorten miesten, koulupoikien kanssa. Summan tapahtumien aikaan taisteluihin osallistui lähes tuhat miestä, joista yli sata nuorta ja 30 ikätoveria omasta kotikunnasta Antreasta.

– Oman kylän pojista yksi kaatui ja kymmenen haavoittui sodan aikana. Moni palellutti jalkansa 35 asteen pakkasessa. Nuorille miehille oli kova paikka olla vartiassa huonoissa varusteissa.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Onnekkemme pistimiä ei tarvittu, sillä edessä olevat miehet saivat tankit pysäytettyä.

Jatkoa edelliseltä aukeamalta

– Onneksi äitini oli varustanut minut kunnollisilla huopasaappailla. Meidän naapurissa asui taitava suutari, joka oli ne valmistanut, Antti sanoo.

Pommista päähän 16 sirpaletta

Vaikka Summa oli kova paikka, kovin oli vielä tulossa.

Hän oli kaverinsa, Armas Hutrinsa kanssa desanttivartiossa Äyräpään Vitsaassa Vuoksen varrella, jossa Henttonen koki sodan raskaimman kokemuksen.

– Päätimme Armaksen kanssa, että minä lähden hakemaan patruunoita ja Armas jää odottamaan poteroon, jonka reunalla kasvoi kakkärämänty.

Tullessani takaisin, huomasin jotain olevan vialla. Armas ei vastannut huutoihini, joten aloin pelätä pahinta. Hän löytyi poteromme pohjalta pahoin haavoittuneena.

– Myöhemmin sotilassairaalaassa hänen päästä löydettiin 16 sirpaletta, jotka olivat poteromme osuneesta sirpalepommista. Jos olisin ollut paikalle, todennäköisesti olisimme molemmat menehtyneet, koska ei olisi ollut ketään apua hakemaan.

– Armas Hutrilla oli siunaus matkassa. Hänet vietiin sidontapaikan kautta sairaalaan, jossa hoito kesti pitkään. Sotaan hän ei palannut ja myöhemmin hänestä tuli tunnettu kuvanveistäjä.

Antin sotavuodet kuuluivat paljolti samoilla paikoilla. Jatkosodassa pari vuotta meni Syvärillä tiedustelussa ja vartiossa.

– Hiihrettiin kymmeniä kilometriä Syvärin yläjuoksua Juksovan järven rannalle tai Syväriä etelään maantien eteläpuolta. Sodan lopulla osallistuin kannaksella viivytystaisteluihin.

– Vartioimme rautatietä, jotta joukot ehtivät vetäytyä kannakselta.

Sodasta ei tullut painajaisia

Vuonna 1939 nuorukaisesta tuli korpraali ja siirrettyään komppanian komentajan lähetiksi hän yleni ali-

kersantiksi. Vuoden 1944 lopulla hän meni upseerikouluun.

– Kun kurssini valmistui, jouduimme odottamaan upseereiksi ylentämistä neljä vuotta, Pariisiin rauhansopimukseen. Valvontakomission mielestä Suomi ei valmistumisvuonna 1945 tarvinnut uusia upseereita.

Kysyn, miten sota vaikutti nuoreen mieheen ja hänen myöhempään elämään.

– Ei juurikaan, Antti sanoo. Sitä mukautui sotaan. Elettiin mukana, siksi painajaiset eivät ole vaivanneet

myöhemminkään. Välillä asioita jak-saa muistellakin. Positiivinen asenne auttaa, Antti sanoo.

Rintamalla pystyi myös opiskelemaan

Talvisodan loputtua Antti Henttonen palasi kotitalalleen Antreaan joksikin aikaa. Hän oli aloittanut Sortavalan Seminaarin ennen rintamalle menoa ja opintojen jatkaminen oli rauhan tultua tärkeää. Jatkosodan aikana Antti luki viidenneksen opettajakoulun opinnoista.

Valmistuttuaan upseerikoulusta 1945 Antti joutui odottamaan Pariisin rauhansopimusta ennen kuin hänet ylennettiin vänrikiksi.

– Muut pelasivat korttia tai tekivät puhdetöitä korsussa, minä opiskelin opettajaksi.

Antti valmistui jo 1946 Raumalle muuttaneesta Itä-Suomen Seminaarista.

– Oppilaitokseni oli alkujaan Sortavalan Seminaari, mutta Sortavalan jäätyä luovutetulle alueelle, ei sen nimisiä asioita saanut enää olla.

Päätoimittajana pystyi vaikuttamaan

Vuonna 1953 Antti aloitti päätyönsä Opettaja-lehden päätoimittajana, jota kesti 31 vuotta, aina eläköitymiseen saakka vuonna 1984.

Opettaja-lehden päätoimittajana Antti teki mittavan journalistisen uran, jonka aikana hän otti kantaa opettajien, koulutuksen ja etenkin peruskoulu-uudistuksen puolesta.

Peruskoulun vastustajat kutsuivat häntä peruskoulu-Hönttöseksi, olihan hän yksi uudistuksen voimahahmoista.

– Helsingin Sanomat kirjoitti hiljattain, että peruskoulu-uudistus oli sodanjälkeisen yhteiskunnan tärkein yhteiskunnallinen uudistus. Oli ilo olla mukana tekemässä tuota uudistusta, Antti sanoo.

Klubin veteraani-ilta ennen kansallista juhlaa

Suomalaisen Klubin lehden pitkäaikainen päätoimittaja, Klubin kunnia- ja johtokunnan jäsen pitää klubin nykyistä toimintaa pääosin hyvänä.

– Yhdessäolon ja mielipiteiden vaihdannan kehtona klubi on onnistunut. Veteraanina kuitenkin ihmettelen, että klubi joutui perumaan Veteraani-illan tänä keväänä.

– Ehkä ilta pitäisi järjestää juuri ennen kansallista Veteraanipäivää, jolloin ihmisillä olisi paremmat mahdollisuudet saapua paikalle. Veteraanipäivänä on ehkä liikaa kilpailua. Me veteraanit emme kovin useaan tilaisuuteen enää jaksaa lähteä samana päivänä, kahden sodan veteraani ja kunniarajajääkäri Antti Henttonen pohtii. ❖

Klubilla tapahtuu

Matineassa puhalsi tanssin tuulet

› Happy go Lucky vasemmalta Timo Vierikko, Hannu Laine, Jarmo Katajamäki, Lasse Nurmi, Pekka Heinikoski. Rumpujen takana näkyvässä Timo Valkamo.

Klubin tanssiorkesteri Happy Go Lucky'n syyskauden matineassa yleisö innostui kovastikin tanssimaan. Se oli matineassa jokseenkin harvinaista ja matinean isäntä Arno Cronvall sai ajatuksen toteuttaa seuraavakin orkesterin matinea päivätanssit-teemalla.

Huhtikuun matineassa idea sai kovaa maata jalkojen alle, kun ensimmäiset päivätanssit koettiin. Alussa kyllä jännitti, kun salissa oli vartin vaille kolme kaksi ihmistä. ”Onneksi toinen on nainen. Jos 95-vuotias äitini ei olisi sairas, yleisöä olisi jo puolitoistakertainen määrä.” totesi orkesterin puuhämies Hannu Laine.

Kolmeen mennessä saliin kuitenkin ilmestyi hyvä määrä tanssijoita. Tunnelma oli odottava Leila-valssin alkaessa, ja klubiveljien pokatessa daa-

minsa lattialle. Orkesteri oli sovittanut ja harjoitellut Leilan lisäksi Iloinen Amsterdam -valssin ja tanssit alkoivat reippaissa tunnelmissa. Arno Cronvall sai nukkua seuraavan yönsä rauhassa.

Klubin hienossa ravintolassa Happy Go Lucky on ollut monen juhlan tunnelman luoja. Orkesteri soittaa pääpainotteisesti kevyttä swingiä ja jazzia sopivasti latinaisella musiikilla ja laulelmilla täydennettynä. Orkesterin tavaramerkki on sopiva äänen taso, jolloin pöydissä on helppo keskustella.

Päivätansseista klubi on saanut uuden toimintamuodon. Toivottavaa onkin, että yhä useampi klubiveli vieraineen merkitsisi seuraavat päivätanssit kalenteriinsa.

KUVAT KLUBIMESTARIT

Kevätkokous hyväksyi tilit ja palkitsi ansioituneita

Klubilaiset seurasivat tarkkana kokouksen kulkua.

Kari Karvonen (vas) yllättyi saamastaan huomiosta vuoden Klubiteon osalta. Klubin puheenjohtaja Matti Viljanen luovutti kunniakirjan.

Jens Storbom, Klubin tuore kunniajäsen.

Klubin kevätkokous pidettiin 15. maaliskuuta. Edellisen vuoden tilit hyväksyttiin ja kokouksessa jaettiin johtokunnan myöntämät ansiomerkit sekä kutsuttiin uusi kunniajäsen.

Kokouksen puheenjohtajana toimi kunniapuheenjohtajamme Martti Enäjärvi ja kokous sujui rutiininomaisesti. Johtokunta ja Klubin johto saivat vastuuvapauden hyvin menneen vuoden viime vuoden tilinpäätöksen osalta. Kokouksessa jaettiin johtokunnan päättämät kultaiset ansiomerkit seuraaville Klubiveljille: Henrik Elo, ilmailun iltojen vetäjä, Tuomas Kaarlehto, KOY hallituksen jäsen, Jaakko Karvonen, skruuviakatemioiden vetäjä, Risto Lauriala, aktiivinen pianisti Klubin tilaisuuksissa, Aimo Maanavilja, teknologiailtojen vetäjä, Timo J Ojala, oikeuspolitiikan iltojen vetäjä, Tapani Ruokanen, nykyinen kirjaniltojen vetäjä ja klubiaktiivi kulttuurin saralla, Keijo Räikkönen,

Inkeri Lohikoski ja Martti Enäjärvi veivät kokouksen ripeään tahtiin läpi.

Klubin säätiön hallituksen jäsen sekä Markku Valkonen, Klubin kuvataiteilijoiden pitkäaikainen kuraattori.

Kevätkokous päätti valita uudeksi kunniajäseneksi Jens Stormbomin. Vuoden Klubiteosta tunnustuksen sai Kari Karvonen, joka on ansiokkaasti ja erinomaisesti Klubihengen mukaisesti antanut kiinteistöhallintaan liittyvän syvällisen osaamisensa Klubin käyttöön kiinteistömme aktiivisena hallituksen puheenjohtajana ja kiinteistön korjaus- ja saneerausprojektien valvojana.

TEKSTI: KARI STORCKOVIUS
KUVAT: ANTTI VIRKKUNEN

Klubi kilpailuttaa ravintolasopimuksen

Klubi kilpailuttaa ravintolasopimuksen ja on irtisanonut nykyisen sopimuksen päätymään kesäkuun lopussa 2019, jolloin uusi sopimus alkaa.

Jos nykyinen ravintoloitsija on kiinnostunut jatkamisesta, hänen kanssaan selvitetään mahdollisuudet jatkoon. Ulkopuolisille kilpailutuksesta kerrotaan toukokuun lopulla.

Klubi lähtee siitä, että uusi sopimus allekirjoitetaan ennen vuodenvaihdetta, jotta jää riittävästi aikaa valmistautua uuteen viisivuotiseen sopimuskautteen.

Ravintolasopimus on viimeksi kilpailutettu 10 vuotta sitten ja sitä jatkettiin ilman kilpailutusta 2012. Ympäristön ja olosuhteiden muutokset ovat selkeä syy tarkentaa sopimus ajan tasalle.

Ravintoloitsijan ja jäsenten edut huomioon

Kilpailutuksen taustalla on useita syitä. Tärkeää on, että ravintoloitsijalla säilyvät edellytykset tarjota laadukkaita ja monipuolisia palveluita jäsenkunnalle. Samoin jäsenkyselyjen pohjalta on ilmennyt tarpeita tarkentaa sopimusta siten, että se paremmin vastaa jäsenkunnan toiveita kuten jäsenalennuksia, valikoimaa ja hinnoittelua.

TIETOJA KILPAILUTUKSESTA

KLUBIN TOIMINNANJOHTAJA KARI STORCKOVIUS JAKAA RAVINTOLASOPIKSEEN LIITTYVÄÄ TIETOA. HÄNELTÄ SAA MYÖS KILPAILUTUS-ASIAKIRJAT LÄHETTÄMÄLLÄ SÄHKÖPOSTIA OSOITTEESEEN:

toiminnanjohtaja@klubi.fi

Kutsu

Oma koti, huippupalvelut ja hyvää seuraa

Saga-palvelutalot tarjoavat turvallista, viihtyisää ja laadukasta vuokra-asumista palveluiden kera ikäihmisille Helsingissä, Turussa, Raumalla, Lappeenrannassa ja Seinäjoella.

Kaikissa Saga-palvelutaloissa järjestetään esittelykierros joka keskiviikko klo 13. Lämpimästi tervetuloa tutustumaan Sagan korkeatasoisiin palveluihin!

Keväällä 2019 valmistuu Saga Tammilinna paraatipaikalle Vantaan Tikkurilaan. Varaa asuntosi jo nyt!

Kiinnostuitko asumisesta Saga-palvelutalossa?

Tiedustelut, esitilaukset ja yksityiset näytöt

08000 6116 (ark. klo 9-17)

myynti.saga@sagacare.fi

www.sagacare.fi

 SAGA CARE

Klubilla pelattu biljardia 125 vuotta

Kun Klubi vuonna 1893 muutti Heikinkadun huoneistosta Aleksanterinkatu 40:een oli uusissa tiloissa myös biljardihuone. Tästä voidaan katsoa myös Klubin biljardiharrastuksen alkaneen.

Yrjönkadulle muuton jälkeen vuonna 1922 harrastus kehittyi ja tiloissa oli sittemmin kaksi pöytää.

Nykyiseen klubirakennukseen suunniteltiin oma biljardihuone ja vuodesta 1959 on päästy pelaamaan jo useammalla pöydällä. Alkuvaiheessa oli tiloissa kaksi kaisapöytää ja keilapöytä

Klubin biljardipäällikkönä Jukka-Pekka Lähdevuori.

Myöhemmin toinen iso kaisapöytä muutettiin snookerpöydäksi, kunnes vuonna 1986 hankittiin Suomen ensimmäinen täysimittainen snookerpöytä. Keilapöytä korvattiin vuonna 2011 poolpöydällä, joka on pikkuhiljaa saanut pelaajien kiinnostuksen puolelleen. Onhan vuosien 2001 ja 2009 poolbiljardin maailmanmestari Mika Immonen Klubiveljemme.

Biljardiharrastus on Klubilla päivittäistä ja kuukausittaiset tasoituskilpailut sekä syksyn ja kevään mestaruuskilpailut keräävät Veljiä mitteleämään taitojaan. Jouluisin pelattava perinteinen kinkkukärri on myös säilyttänyt vankan suosionsa.

Vuosittain pelataan myös vierailuottelut Tampereen Kauppaseuraa ja Lappeenrannan Kerhoa vastaan. Tampereen Kauppaseura ehti aloittaa biljardiharrastuksen jo muutama vuosi ennen Helsingin Suomalaista Klubia ja Lappeenrannan Kerhoa vastaan on

Klubin biljardijoukkueeseen kuuluvat Jussi Hannukkala (vas), Pekka Muurimäki, Pertti Virkkunen, Päivö Iso-Herttua, Mikael Nordberg, Jukka-Pekka Lähdevuori, Jyrki Heino, Kurt Dammert, Risto Ahola, Jorma Kettunen, Jukka Pekkala, Markku Koponen, Ahto Alander, Kai Holopainen

pelattu jo vuodesta 1950.

Biljardiharrastus johdatti myös osaltaan Helsingin Suomalaisen Klubin liittymään YT-Klubit yhteisöön, missä kaisabiljardin mestaruudesta on pelattu jo vuodesta 1956.

1980-luvulla Klubin biljarditapahtumia johtivat Mauno Saarela ja Karl-Heinz Henn. Vuodesta 1995 vuoteen 2016 toimi biljardipäällikkönä Ahto Alander, joka oli myös Suomen Biljardiliiton puheenjohtaja 2004-2016. Suunnitelmissa on kilpailutoimintaa mm. Handelsgilletin ja Suomenlinnan Rannikkotyökistökillan kanssa.

TEKSTI: VEIKKO HANNULA

Lähteet:

130 vuotta Suomalaisen Klubin toimintaa, Jouko Liusvaara 2006
Byströmistä Immoseen, Suomen Biljardin Historia 1754-2002, Henry Grahn 2003

YT-Klubien SM kilpailuissa tänä vuonna klubilaiset menestyivät. Markku Koponen (kuva) voitti kilpailun ja joukkuekisassa HSK otti sijat 2 ja 8.

LEXUS SELF-CHARGING HYBRID

AINA VALMIS, TEHOKAS JA YLELLINEN

Lexus on maailman ensimmäinen premiumhybridien valmistaja. Edelläkävijyytemme ja yli 14 vuoden kokemuksemme hybrideistä kiteytyvät mallistossa, jossa Lexukselle ominainen ylellisyys yhdistyy urauurtavaan hybriditeknologiaan ja tehokkaaseen suorituskykyyn. Lexus-hybridi latautuu ajon aikana itsestään ja on aina valmiina ajoon. Ei latausjohtoja, ei dieseliä, ei kompromisseja. Lexus itselataava hybridi. Aina valmis.

Mallisto alkaen 29 991,05 €. * Vaikuta ja varaa koeajo osoitteessa lexus.fi

Samppanja maistui Marne-joen laaksossa

Kun samppanjatalo tuottaa 20 miljoonaa pulloa vuodessa, aivan oikein, voidaan puhua melkoisesta tekijästä kuohujuoman markkinoilla. Mutta niinpä Nicolas Feuillatte onkin Ranskan markkinajohtaja ja koko maailmassakin kolmonen. Melkoinen tekijä siis on tämä osuuskuntapohjalta toimiva samppanjatehdas, jonka moderni laitos Epernayn samppanjakaupungin läheisyydessä on pitkälle automatisoitu monine hienoine tuotantorobotteineen.

Klubin gastronomisen kerhon iskuryhmä tutustui huhtikuun puolivälissä samppanjatekoon ja eri samppanjoihin Champagnen maakunnassa Koillis-Ranskassa. Sääsuosi ja juomat maistuivat. Kohteina olivat myös NF:ään verrattuna piskuiset Collard-Picard- ja de Venoge-talot. Mutta vähintään yhtä maistuvat. Kävely Epernayn legendaarisella Avenue de Champagnella oli myös mieliinpainuva kokemus. Onhan sen varrella vieränyt vieressä eri samppanjatalojen edustustiloja ja maistelubaareja.

Ranskan rautateiden lakkosuma sekoitti matkalaisten tulopäivää siten, että kiertöajelu Reimsin historiallisessa kaupungissa jäi kokematta ja sen mukana käynti Reimsin kuuluisassa katedraalissa, jossa kaikki Ranskan kuninkaat on kruunattu. Onneksi aikaa jäi erinomaiseen tulopäivän lounaaseen reimsiläisessä aitoranskalaisessa ravintolassa.

Champagnen viinitarhat sijaitsevat pitkälti Marne-joen, Seinen suurimman sivujoen henkeäsalpaavan kauniissa laaksossa. Paremmat tarhat ovat etelärinteillä ja vähän huonommat pohjoisen puolella. Samainen laakso on tunnettu myös vähemmän miellyttävästä yhteydestä. Ensimmäisen maailmansodan aikana siellä käytiin sodan verisimpiä taisteluja, joiden muistoksi on lukemattomia muistomerkkejä alueen kylissä ja kaupungeissa.

Maukkaitten samppanjoiden ohella matkaa ryydittivät myös erinomaiset ranskalaiset ateriat. Kyllä siellä osataan!

TEKSTI: ANTTI AHO
VIINITARHAKUVA: JARMO LEINIÖ

KUVA: SCANSTOCKPHOTO

KUUMA KESÄ?

Jännityksellä saamme seurata, mitä kaikkea tapahtuu kotimaan- ja maailmanpolitiikassa. Selvästi kotimaanpolitiikassa on havaittavissa hermostuneisuutta, joka johtaa erilaisiin huomiota herättäviin irtiottoihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon pitkäaikainen uudistusprosessi ja mahdollisesti lähestyvät maakuntavaalit ovat kuumentaneet tunteita. On vaikea ennakoida, mihin kaikkeen tällainen tilanne johtaa. Havaittavissa on sanahelinää, populismia vai onko kuitenkin syntymässä jotain vakavasti otettavaa uutta? On Väyrystä, Lepomäkeä, Harkimoa ja Jungneria. Yksittäiset puolueiden keskeiset toimijat kritisoivat omia joukkojaan näkyvästi. Mitä tällaiset ulostulot kertovat politiikan toimivuudesta? Aiemmin tällaiset ilmiöt kuitenkin ovat osoittautuneet hetken muoti-ilmiöiksi tai yhden asian liikkeeksi, joka ei saa kestäväää kannatusta. Kansalaiset kaipaavat vakaata, luotettavaa ja järjestelmällisesti perusteltua sekä ymmärrettävää politiikkaa. Samanaikaisesti on totta myös se, että hyvinvointiyhteiskunnan jatkumisen turvaaminen vaatii rohkeita tekoja, mutta niiden tulee olla aidosti kansamme hyvinvointia lisääviä. Nähtäväksi jää, mitä me kohtaamme syksyn saapuessa.

Myös suurvaltapolitiikasta on tullut varsin arvaamatonta. Suuret johtajat käyvät keskinäistä nokittelua. Syntyy turvattomuutta ja epävarmuutta, joista kaikkein heikoin osa maailman väestöstä aina kärsii eniten. Luulisi maailman johtajien omaavan niin paljon viisautta ja kokemusta, että kykenisivät luomaan vakautta, rauhaa ja kestäväää kehitystä maapallon ihmisille. Vastuunkantaminen toisista ihmisistä on kaikkien asia. Se koskee myös meitä klubilaisia. Ilmaisu, kaveria ei jätetä, on hyvä pitää mielissämme!

Hyvät klubiveljet, kiitos kaikille talven ja kevään aherruksesta. Olemme saaneet nauttia korkeatasoisesta ja runsaasta ohjelmatarjonnasta. Näin on hyvä jatkaa. Jäsenmäärämme on lievässä kasvussa ja taloutemme on vakaalla pohjalla. Siis ei hätää. Ravintolasopimus on katkolla ja siksi ravintolatoiminta kilpailutetaan syksyn aikana. Lähtökohtana on, että jäsenen etu tulee ensin, sitten hinta-/laatusuhde ja tarjonta muistaen se, että olemme klubi emme publi.

Toivotan kaikille klubiveljille, teidän läheisillenne sekä koko henkilökunnalle loistavaa kesää, lepoa, virkistystä ja nautintoja!

MATTI VILJANEN
puheenjohtaja

SUOMI JA VIRO NÄYTTÄVÄT MITEN HAAVE MUUTTUU TODEKSI

Muistikuvia veljeskansojen yhteiseltä taipaleelta.

Suomen ja Viron 100-vuotistaipaleet ovat herättäneet paljon keskustelua muustakin kuin maittemme suhteista.

Ainakin monet estofiilit ovat saaneet vastattavakseen

kysymyksen "milloin ja mistä sinun kiinnostuksesi

Viroon oikein heräsi". On sitä kyselty tämän kirjoittajaltakin.

Ensimmäiseksi tulee mieleeni äitini muuttamat tarinat Virosta. Hän oli vierailut siellä ainakin vuonna 1931 Kelkkalan Kisailijoiden voimistelu-joukkueessa. Mukana oli yhdeksän miesvoimistelijaa ja kuuden hengen naisvoimistelijoiden ryhmä. Kelkkalan Kisailijoissa oli hyviä voimistelijoita, tunnetuin olympiamitalisti Ale Saarvala. Tällä vuoden 1931 Viron kiertueella naisvoimistelijatkin herättivät ihastusta niin paljon, että Spordileht julkaisi heistä kauniin kuvankin. Äitini esiintyy siinä eturivissä, kasvot kameraan päin. Sen älysin katsoa vasta nyt, lähes 100 vuotta nyöhemmin.

Äitini tarinat olivat muistini mukaan kovin myönteisiä. Ainoa reunahuomautus johtui juomasta nimeltä Viru Valge, johon seurueen suomalaiset miehet mielellään lankesivat. He eivät olleet tottuneet vapaan maan alkoholitapoihin, arvelen. Tarina on hyvin tuttu myöhemmiltäkin vuosilta, vaikka nyt meno on jo tasaisempaa.

Viron ja Suomen urheilusuhdeet peräytyivät jo tsaarinvallan ajoilta. Legendaarinen on Alpo Asikaisen

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Edasin päätoimittaja Mart Kadastik ja Turun Sanomien päätoimittaja Jarmo Virnavirta sopivat lehtien yhteistyöstä jo vuonna 1986.

Suomalaisten suhteella Viroon on pitkät juuret, joita neuvostovalta ei kyennyt katkaisemaan, vaikka ehkä halusikin.

ja Martin Kleinin yli 11 tunnin painiottelu Tukholman olympiakisoissa. Se päättyi virolaisen voittoon. Maiden itsenäistyttyä erityisesti voimailulajeissa järjestettiin säännöllisesti maaotteluita. Oman lukunsa olivat ”baltilaiset ylioppilaskisat”, joita järjestettiin yleisurheilussa. Sieltä peräytyivät Urho Kekkosenkin Viron suhteet, joihin hän palasi vuonna 1964 Viron vierailullaan. Siihen kuului myös hiihtoretki. Kekkosen hiihto järjestetään edelleen vuosittain Käärikun urheiluopiston maastoissa, jos vain lunta riittää.

Viro oli - ja on edelleen - kokoonsa nähden ihan merkittävä urheilumaa. Olympiamitalisteja on syntynyt. Tunnetuin urheilusankari oli painija Kristian Palusalu, joka voitti raskaan sarjan painin Berliinin olympialaisissa sekä vapaassa että kreikkalais-roomalaisessa painissa. Pertti Paloheimo kirjoitti hänestä kirjan, jolla on kiintoisa syntyhistoria. Se liittyy Moskovan olympiakisoihin vuonna 1980. Olympiajoukkueemme johtajana Paloheimo halusi kutsua kaikki virolaiset olympiavoittajat vastaanotolle Tallinnaan, mutta nahkatakkiset miehet pyyhkivät kutsulistalta yli Berliinin kisojen voittajat, kun ”sellaisia Berliinin kisoja ei ollutkaan”. Se sai Pepsin tutkimaan tarkemmin Palusalun historiaa. Minä tein kirjaan loppuluvun. Siinä käsittelin huhunomaista tietoa siitä, että Palusalu olisi ollut kuuluisan Pronssisoturien malli. Uskon, että niin oli.

OI JUMAL! ONKO SE EINO GRÖN?

Kekkosen hiihdon minäkin opiskelijana aikanaan noteerasin, mutta muuten Viro-harrastukseni ei herännyt ennen kuin joskus 1970-luvulla, silloinkin aika laimeana. Aktiviteettiä lisäsi se, että vähitellen alkoi syntyä ikään kuin pakon edessä yhteistyötä Yleisradion kuvioissa, vaikka Viron suhteet kulkivat siellä Moskovan kautta. Legendaarisia alkuaikeiden ohjelmia olivat Naapurivisa ja Sävel-

silta. Myöhemmin kehiteltiin ainakin uutistoiminnan puitteissa arkisempaakin yhteistyötä, matalalla profiililla toki.

Sävellsillasta minulla on tosi upea muisto, tosin vasta paljon myöhemmältä ajalta. Olin puolisoni kanssa vuosituhannen vaihteessa muutamassa Tallinnaan ja etsin sieltä asuntoa. Kerran asunnonhakumatkalla oli mukana Eino Grön, jolla oli tyhjää aikaa laivakonserttien välillä. Olimme sopineet vierailun yhteen Vanhan Kaupungin laidalla sijaitsevaan kerrostaloasuntoon. Soitin ovikelloa. Oven avasi suunnilleen ikäisemme rouva. ”Oi jumal, onko se Eino Grön”, rouva huudahti nähdessään Eikan. Sitteen hän kyyneleet silmissä selitti, että oli aina haaveillut näkevänsä elävänä Eino Grönin, jonka hän muisti Sävelsilta-ohjelmasta. Toive toteutui siis vuosikymmeniä myöhemmin, kun Viro oli jo itsenäinen valtio. Mutta toteutui kuitenkin. Näin se menee!

Katsottuihin ohjelmiin kuului myös Eurovision laulukilpailut. Virohan on laulua, eikä ole ihme, että virolaiset voittivat pian tilaisuuden tullen nämä kisat. Euroviisujen järjestämisestä vastasi ETV:n ulkomaanpalvelun päällikkö Juhan Paadam, vanhimpia virolaisystäviäni. Suomi odotti niissäkin kisoissa voittoa, lähetystöön oli varattu riittävät sampanjatkin Laura Voutilaisen juhlan kunniaksi. Ei tullut voittoa, pikemminkin kävi samoin kuin nyt Saara Aallolle. Nykyään euroviisuilla ei kuitenkaan ole samaa merkitystä kuin silloin ennen. Alkuperäinen idea oli, että niiden kautta esitellään Euroopan erilaisia kansoja lauluperinteen kautta. Nykyään laulut ovat samankaltaistuneet markkinapuuhaksi asiaan kuuluvien räikeine väriaineineen. Niillä tehdään samaa virhettä kuin koko Euroopan Unionilla. Vaikka Euroopan suurin vahvuus on kansojen erilaisuus, yritetään kaikki ajaa samaan muottiin ja mark-

kinahumuun.

TUNNELIKIN SUOMEN SILLALLA

” Suomen Silta ajatus oli vahvempi kuin kommunismi.”

Suomalaisten suhteella Viroon on pitkät juuret, joita neuvostovalta ei kyennyt katkaisemaan, vaikka ehkä halusikin. Veljeskansojen Suomen Silta ajatus oli vahvempi kuin kommunismi. Se tiivistyi sanoiksi jo vuonna 1861, kun Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran täytti 50 vuotta. Lydia Koidula kirjoitti sillä nimellä runosikermän, josta tuli Suomen ja Viron yhteinen tie.

Yksi tarina Suomen Sillasta kuultiin vuonna 2000, kun kirjailija Jaan Kross täytti 80 vuotta. Silloin järjestettiin Helsingissä hänen kunniakseen illalliset. Omassa puheessaan Kross kertoi oman tarinansa Suomen Sillasta. Se oli 30-luvun lopulta, jolloin valmistauduttiin Helsingin olympiakisoihin, jotka piti olla vuonna 1940. Neljä vuotta aiempien Berliinin kisojen menestyksen innoittamina Tallinnan koulupojat himoitsivat pääsyä Helsinkiin katsomaan kisoja ja virolaisten tulevaa menestystä. He alkoivat suunnitella siltaa Tallinnan ja Helsingin välille. Rohuneemen nokasta Kaivarin rantaan tai jotakin sellaista, kertoi Kross.

Krossin täyttäessä 80 vuotta oli alkanut ensimmäinen keskustelu ideasta tunneli. Siihen Kross tarttui puheessaan kertoessaan tarinan koulupoikien suunnitelmasta. Siltaa ei syntynyt, mutta kirjailijan johtopäätös oli, että kerran vielä se syntyy: Mutta onko se silta tai tunneli, ei sillä väliä. Tärkeintä on, että keskustelu on alkanut. Kerran se toteutuu kuten Suomen Siltakin on toteutunut. Tarvitaanko siihen 50, 100, 150 vai 250 vuotta - ei väliä. Kerran se toteutuu, kun olemme Suomen Sillalla, veljeskansoja, oli Krossin sanoma.

Taitaa Krossin historian taju olla

oikeassa. Pian arktinen ulottuvuus suorastaan pakottaa rakentamaan tunnelin, joka helpottaa matkaa Eurooppaan. Se kertoo myös tarinaa siitä, mitä Euroopan yhteys merkitsee Suomen ja Viron yhteistyölle. Nyt kun olemme samassa unionissa, kansakäyminen kasvaa eri tavoin. Virossa asuu vakituisesti runsas kahdeksan tuhatta suomalaista. Lisäksi tulevat pari tuhatta kakkosasuntoa. Opiskelijoitakin Viron yliopistoissa on toista tuhatta. Liikenne Helsingin ja Tallinnan välillä kasvaa jatkuvasti suhdanteista riippumatta.

LAIVALINJA OLI KEKKOSEN SAAVUTUS

Suomen Sillan yksi suuri sankari on Urho Kekkonen. Hänen puheensa Tarton yliopistolla muistetaan Virossa muutenkin kuin siksi, että Kekkonen piti sen viro kielellä. Sanomakin oli tärkeä: Kekkonen rohkaisi virolaisia kehittämään osaamistaan ja yhteyksiään Eurooppaan. Ja käytännön tasolla Kekkonen uskalsi ehdottaa laivalinjan avaamista pääkaupunkien välille, mikä toteutuikin jo seuraavana vuonna.

Ensimmäisten joukossa matkasi Tallinnaan kulttuuriseurue, jolle Harri Kaasalainen kirjoitti runon.

”Katkeapa kaulapanta, nyt kun kutsuu Viron ranta./ Pojat nousee, laivaan astuu,/ keula kuohuu, kaula kastuu. / Olo onnellinen vasta syntyy Viru valgeasta. /Tule joukkoon, kerää kassa,/ hummataa se Tallinnassa.”

Selvää on, ettei Kekkokselle ollut mitään kuvaa siitä, mihin laivalinja tulee johtamaan. Vielä vähemmän sitä käsittivät päättäjät Moskovassa. Siitä muodostui se Suomen Silta, joka omalta osaltaan piti yllä virolaisten yhteyttä Suomeen ja sitä tietä Eurooppaan vaikeinakin vuosina. Samalla Kekkonen sekä ehdotuksellaan laiva linjasta että virolaisten rohkaisuineen nousi Virossa kansalliseksi vaikuttajaksi, jonka asema ei riipu poliittisista suhdanteista.

Jaan Krossin täyttäessä 80 vuotta oli alkanut ensimmäinen keskustelu ideasta tunneli. Siihen Kross tarttui puheessaan kertoessaan tarinan koulupoikien suunnitelmasta.

Mauno Koivisto: ”Kulttuurin nimissä voi harrastella aika paljon”

Kun Viro alkoi 1980-lopulla liikkua kohti uutta itsenäisyyttä, oli virallinen Suomi kuitenkin varovaisempi kuin Kekkonen vuonna 1964. Presidentti Koiviston johdolla korostettiin, että Suomen valtiolliset suhteet Tallinnaan kulkevat Moskovan kautta. Virallisen kuvion takana tapahtui kuitenkin enemmän. ”Kulttuurin nimissä voi harrastella aika paljon”, sanoi Koivistokin. Monet suomalaiset yritykset avasivat tietä varsin varhain 80-luvulla. Fazer, Neste, Rautakirja, Olvi muiden joukossa tulivat tutuiksi virolaisille. Poliittikkakaan ei pysynyt ruodussa. Opetusministeri Anna-Liisa Kasurisesta tuli ”Viron asioiden ministeri”, kun opetusministeriö sijoitti miljoonia koulutusyhteistyöhön Virossa. Suomalais-virolainen kauppayhdistys syntyi kauppa- ja teollisuusministeri Ilkka Suomisen aloitteesta. Viroon vietiin satamäärin uusia ja vanhoja maatalouskoneita ja tiekalustoa, tietokoneista puhumattakaan. Mutta uutiset kertoivat näistä maltillisesti, jos sitäkään. Yle lähetti ensimmäisen kirjeenvaihtajan Ulla-Maija Määttäsen Tallinnaan vasta vuonna 1991.

NEUVOSTOLIITTO HAJOAA, VOIKO SEN SANOA

Minä toimin suurin piirtein 80-luvun Turun Sanomien päätoimittajana. Aikakauden muutoksessa Turun

Sanomat sijoittui kärkipäähän, kiitos suurelta osin virolaisille. Nämä vuodet merkitsivät myös minulle monitahoisien yhteyden ja kiinnostuksen syntymistä Viroon.

Minun muutokseni lähti liikkeelle, kun vuonna 1986 tarttolainen lehti Edasi ehdotti TS:lle yhteistyötä. Turun Sanomien päätoimittajana en innostunut ajatuksesta oikopäätä. Minulla oli kokemusta yhteistyöstä itäisten medioiden kanssa. Niihin sisältyi aina enemmän byrokratiaa ja politiikkaa kuin tiedonvälitystä. Samaa todisti TS:n ja Leningradskaja Pravdan yhteistyösopimus. Toimitukselle ei siitä ollut hyötyä, mutta päätoimittajat vierailivat vuosittain toistensa isännöidyssä.

”Tartolaislehden väki sai minut ajattelemaan Neuvostoliiton hajoamista.”

Mutta tarttolaiset olivat sitkeitä. Niinpä eräänä aamuna vuoden 1986 keväällä kävelin pitkin Tarton katuja Edasin toimitukseen. Aamusavut nousivat talojen savupiipuista kuin Hella Murrikin (Vuolijoki) lapsuudessa, ajattelin. Pian paljastui, että Edasi päätoimittajansa Mart Kadastikin johdolla oli liikkeellä uusin ajatuksin:

Neuvostoliitto hajoaa, he uskoivat. Tai ainakin minä sain sen vaikutelman. Myöhemmin Edasin johtotroika on vakuutellut, ettei heillä vielä silloin sitä käsitystä ollut. Oli tai ei, minut he saivat ajattelemaan sitä.

Edasi tähtäsi siis joka tapauksessa uuteen aikaan. Haluamme tutustua siihen, miten sanomalehtiä tehdään Suomessa ja muualla läntisen markkinatalouden maissa, sanottiin. Haluttiin olla hyvissä kilpailuasemissa. Siitä alkoi tuloksellinen yhteistyö. TS järjesti Edasille tutustumista suomalaisiin lehtiin ja journalismiin. TS:n kirjapainopuolen avustuksella Edasi löysi

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Postimees oli kansallisen heräämisen keskeinen vaikuttaja 1860-luvulla – ja siis nyt jälleen.

Tällainen otsikko syntyi Kallaksen puheesta.

Siim Kallaksella oli merkittävä kuulijakunta, kun hän marraskuussa vuonna 1988 kertoi, että Neuvostoliitto hajoaa. Keskellä pääministeri Kalevi Sorsa. Hänestä oikealle tulkki, Loukas Tsoukalis. Sorsan vasemmalla puolella Moskova Eurooppa instituutin edustaja.

myös uuden rotaation oman, vuonna 1947 Intiasta käytettynä tuodun painokoneen tilalle.

”Postimees oli kansallisen heräämisen keskeinen vaikuttaja jo 1860-luvulla.”

Vuonna 1990 Edasi otti käyttöön alkuperäisen nimensä Postimees. Postimees oli kansallisen heräämisen keskeinen vaikuttaja 1860-luvulla - ja siis nyt jälleen. Pian Postimees nousi Viron suurimmaksi päivälehdeksi ja muutti Tallinnaan. Siitä kehittyi nykyaikainen mediatalo Eesti Meedia. Omistus kävi välillä ulkomailla, mutta palasi 2000-luvulla jälleen puhtaasti virolaiselle pohjalle. Konserniin kuuluu nyt toistakymmentä alueellista lehteä ja radiokanavia sekä televisiokanava. Toimintaa on myös venäjän kielellä. Tapaus Postimees on kaikilla mittareilla menestystarina, jossa TS:lla on ollut pieni osuus.

MITÄ TARCOITIT, SIIM KALLAS

TS:n piirissä Viro alkoi saada osakseen myös muuta uudenlaista kiinnostusta. Asioita alettiin seurata osin syntyneiden virolaiskontaktien pohjalta. TS julkaisi mm. ainoana sanomalehtenä kokonaisuudessaan syyskuussa 1987 valmistuneen IME-ohjelman, joka viitoitti Viron taloudellista itsenäisyyttä. Ohjelman käänsi TS:lle suomeksi Eva Gotberg. IME-ohjelmaa seurasi itsenäisyysliikkeen organisoitu muoto, Viron Kansanrintama. Sen myötä Viron politiikkaan tulivat sellaiset nuoret tekijät kuin Edgar Savisaar ja Siim Kallas.

Yhteydenpito Edasin toimitukseen piti TS:n ajan tasalla. Vuonna 1988 TS:n ulkomaanosastoon ilmestyi kolumnisti Jaak Kask. Ensimmäinen kolumni ilmestyi 29.11.1988. Otsikona oli ”Viron tärkein ja ankarin viikko”. Se käsitteli tilannetta Moskovan ja Tallinnan välillä sen jälkeen,

Tässä on nimimerkki Jaak Kaskin logo.

kun Viron korkein neuvosto oli päätänyt, etteivät Neuvostoliiton lait ole automaattisesti voimassa Virossa. Kask kertoi myös tulossa olevasta perustuslakikonferenssista. Vuoden lopulla Kask kertoi siitä kuinka Virossa on vietetty aitoa joulua pitkästä ajasta. Ja 24.2.1989 Kask kertoi, että sinä päivänä koko Virossa juhlitaan 71 vuotta vanhaa itsenäisyyttä ja Pitkän Hermannin torniin vedetään sini-musta-valkea lippu.

”Kansanrintama toi politiikkaan nuoret tekijät, Savisaar ja Kallas.”

Jaak Kask kirjoitti rohkeasti ja itsenäisyysmielisesti. Tyyliin vaikutti varmaan se, että Jaak Kask oli nimimerkki. Sen takana oli Edasin johtotriko Mart Kadastik, Vahur Kalmre ja Aimar Jugaste. He jatkoivat omilla nimillään kirjoittelua TS:lle 1990-luvulla. Kadastik toimi pitkään Postimees-lehden päätoimittajana ja myöhemmin Eesti Meedian toimitusjohtajana ja omistajanakin.

Yhteydenpito Edasin kanssa avasi myös yhteyksiä Viron nuoreen poliittikopolveen. Pian alkoi kypsyä myös ajatus oman kirjeenvaihtajan saamisesta Tallinnaan. Viron radion ulkomaanpalvelun päällikkö Juhan Paadam etabloitui tässä tarkoituksessa vuonna 1990 kolmeksi kuukaudeksi harjoittelemaan TS:n toimitukseen. Hanke ei siinä vaiheessa johtanut toivottuun tulokseen ja Paadam palasikin Tallinnaan.

Kirjeenvaihtaja-ajatus alkoi kuitenkin toteutua toista tietä. TS:n toimitukselle hankittiin viroin kielen opetusta yliopiston viroin kielen opettajan Reet Kasikin johdolla. Ainakin Eva Latva-

kangas ja Eija Loueniva jatkoivat opiskelua Virossa. Sen varassa Eija Loueniva vietti Tallinnassa pitkiä aikoja 1990-luvun alkupuolella. Asuntoasiat Tallinnassa järjestysivät kivuttomasti, kun TS oli hankkinut Tallinnassa pariin huoneistoa toisenlaista projektia varten. TS:n luettelopaino toteutti Esa Hongan johdolla silloin Tallinnan yrityspuhelinluettelon.

Yksi TS:n Viron yhteyksien symboli oli marraskuussa 1988 järjestetty sidosryhmäseminaari, jonka teemana oli Euroopan muutos ja Suomi. Alustajia oli Suomen (Kalevi Sorsa ja Esko Antola) lisäksi Brysselistä ja Moskovasta. Sekä Rahva Hääl lehden varapäätoimittaja Siim Kallas. Se oli hänen ensimmäinen ulkomainen seminaarimatkinsa.

Alustuksensa, jossa Kallas kertoi niin Neuvostoliiton kuin Vironkin tulevasta suunnasta, hän päätti yksinkertaiseen ja yksiselitteiseen toteamukseen ”Neuvostoliitto hajoaa”. Sitä ei oltu Suomessa ennen kuultu. Niinpä yleisö hiljentyi hämmästyneenä. Kun puheenjohtajana kyselin, onko kysymyksiä tai kommentteja, ei kukaan hiiskahtanutkaan. Lopulta Neuvostoliiton pääkonsuli Leonid Ignatov, joka oli Venäjän uudistuvan linjan kannattaja, nousi ylös tuolistaan ja lähti pois. Seuraavana päivänä hän soitti ja pyysi anteeksi. Mutta kun oli sovittu toinen tapaaminen, josta olin jo myöhässä. Suomalainen yleisö taas piiritti Kallaksen seminaarin päätösvastaanotolle kysellen ”mitä oikein tarkoittit”.

- Juuri sitä mitä sanoin, vastasi Kallas. Minä päätoimittajana annoin juttua tekeväälle toimittajalle varmuuden vuoksi ohjeen, ettei laita sitä Kallaksen lausumaa otsikkoon. Kallaksen ajatus toki toteutui, mutta sitä ennen hän itse ehti olla Neuvostoliiton vaaleilla valittu parlamentin jäsen.

UTOPIASTA TULI REALISMIA

Myös entinen pääministeri Mart Laar.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Nyt Helsingin ja Tallinnan välillä matkailee 10 miljoonaa ihmistä vuodessa. Virolle Suomi on tärkein kauppakumppani.

Oikealla Viron ulkoministeri Arnold Green, taustalla kultamitali-luistelija Ants Antson ja vasemmalla kirjoittaja.

Tilaisuuden moderaattorina katsoin aiheelliseksi kiittää virolaisia viisaista valinnoista. Liberaali talouspolitiikka, Nato ja EU olivat mielessäni.

”Suomen ja Viron suhteet on toteutunut haave.”

- Muuten hyvä, mutta ei me kyllä mitään valittu, sanoi Laar. Viro oli rahaton, valtio ilman ensimmäistäkään sotilasta. Ei meille vaihtoehtoja tyrkytetty, otimme mitä saatavissa oli.

Näinhän se tietenkin oli. Pohjoismaisesta yhteiskuntamallista puhuttiin, mutta virolaiset ymmärsivät esittää kysymyksen, mistä rahat. Itsenäisen maan elinehto on myös uskottava puolustus. Sitä Nato tarjosi. EU taas tarjosi sen kehiksen, jossa voitiin lähteä tekemään yhteistyötä. Se avasi myös Viron ja Suomen välille uusia näkymiä, joiden vaikutukset näkyvät nyt. Laivalinja oli se, mitä Suomi saattoi tarjota. Pian niitä kulki entistä useampia ja entistä nopeammin. Nyt Helsingin ja Tallinnan välillä matkailee 10 miljoonaa ihmistä vuodessa. Helsingistä on tullut maailman suurin satamakaupunki. Virolle Suomi on tärkein kauppakumppani.

EU on monessa epäonnistunut yrittäessään pakottaa Euroopan maita samaan kaavaan. Mutta Viron ja Suomen suhteisiin se on tuonut positiivista vauhtia. Saman unionin osana keskinäinen elämä yhdessä on paljon yksinkertaisempaa kuin ilman sitä. On se tuonut hiukan rahaakin. Ehkä sitä tulee myös kun pian aletaan realisoida ajatusta tunnelista Helsingin ja Tallinnan välillä. Siinä toteutuisi Jaan Krossin lapsuuden haave.

Siis haave? Mitä se on? Entä sitten realismi? Realismi on toteutunut haave. Suomen ja Viron suhteet on esimerkki siitä. Haaveista kannattaakin pitää kiinni realismin nimissä. ❖

Rahva Hääl lehden varapäätoimittaja Siim Kallas.

Kristjan Palusalulla on mahtavat mantteliperijät kirjoitin Postimees-lehteen kuunneltuani Helsingin Olympiastadionilla Viron ja Suomen yhteisen kansallislaulun.

Teksti: Kustaa Hulkko
Kuvat: Antti Virkkunen

Pankinjohtaja Gunnar Okk: Historia on avain Viron taloudellisen kehityksen ymmärtämiseen.

Jotkut pitävät ihmeenä, että Viron elintaso ja kilpailukyky ovat nousseet niin nopeasti maan uuden itsenäisyyden aikana. Gunnar Okk on eri mieltä: ”ihme” on väärä sana, nousulle on looginen selitys. Asetettiin tavoitteet, tartuttiin toimeen, otettiin suunta länteen, hän sanoo.

Viro itsenäistyi uudelleen 20. elokuuta 1991. Sen jälkeen Viro on kuulunut Euroopan nopeimmin kasvaviin kansantalouksiin. Vuosina 1995–2016 Viron bruttokansantuotteen volyyymi kasvoi yli viisinkertaiseksi.

Viron taloushistoriaa pohtiessa mieleen tulee kysymys: perikö Viro neuvostotaloudelta mitään hyvää?

Pohjoismaiden Investointipankin johtokunnan jäsen Gunnar Okk sanoo, että Viron taloutta 50 vuotta kestäneenä neuvostoajana ei voi ymmärtää tuntematta Viron historiaa.

Neuvostoliitto miehitti Viron vuonna 1940. Kesäkuussa 1941 ja maaliskuussa 1949 miehitystä seurasivat terrori ja joukkokyyditykset. Kymmeniä tuhansia ihmisiä murhattiin ja karkotettiin väkivalloin Siperiaan, ja kymmenet tuhannet joutuivat pakenemaan ulkomaille.

Kommunistisen terrorin ja kansanmurhan uhrien määrä kohosi arviolta yli kolmeensataan tuhanteen – siis yli 25 prosenttiin Viron väestöstä.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

KUVA: SCANSTOCKPHOTO

Nyt Helsingin ja Tallinnan välillä matkailee 10 miljoonaa ihmistä vuodessa. Virolle Suomi on tärkein kauppakumppani.

Pankinjohtaja Gunnar Okk (vas.) osallistui Klubin Viro 100 vuotta -illan keskusteluun 13. maaliskuuta 2018. Mukana olivat myös pääjohtaja Matti Päts ja professori Rein Veidemann. Illan isäntänä toimi Jarmo Virmavirta.

”On vaikea löytää virolaista perhettä, jota nämä tapahtumat eivät olisi koskettaneet läheltä. Minunkin isoäitini molemmat veljet kuolivat KGB:n edeltäjän NKVD:n miesten luoteihin omalla kotipihallaan.”

”Isoisäni onnistui pakenemaan Ruotsiin; äitini, hänen siskonsa ja isoäitini pelasti Siperiaan karkottamiselta vain onnellinen sattuma.”

Neuvostomiehitys tuhosi Viron sivistyneistöä, taloutta, koulutusta ja kulttuuria.

”Miehityksen alkuaikoina tuhottiin 30 miljoonaa kirjaa sekä tiede- ja aikakauslehteä, ettei jäljelle jäisi mitään, mikä muistuttaisi virolaisia heidän runsaat 20 vuotta kestäneestä itsenäisyydestään.”

Kaikki kirjallisuus, lehdet ja taidete-

okset alistettiin tiukkaan sensuuriin. Poliittisesta toisinajattelusta seurasi vankilarangaistus tai karkotus Virosta. Kaikkiin laitoksiin, järjestöihin ja työpaikoille luotiin kattava KGB:n vakoilu- ja valvontajärjestelmä.

Yksityisomaisuus kansallistettiin ja suurin osa Viron valtion varoista ja kulttuuriaarteista vietiin Venäjälle. On arvioitu, että väestön ja omaisuuden tuhoamisesta ja ympäristön saastuttamisesta aiheutui Virolle satojen miljardien eurojen vahingot.

Suuri osa Viron taloudesta militarisoitiin

Virosta tehtiin Euroopan toiseksi suurin uraanin tuottaja Tšekkoslovakian jälkeen. Vuosina 1948–1990 Itä-Viruun Sillamäellä tuotettiin yli sata

tuhatta tonnia uraania, ja Neuvostoliiton ensimmäiset ydinpommit tehtiin juuri Sillamäen uraanista.

Viroon jäi jättimäinen ympäristövaarallinen jätealue, joka sisältää 8 miljoonaa kuutiota radioaktiivista jätettä. Alue kunnostettiin kansainvälisen avun turvin vasta vuonna 2005. Enää se ei uhkaa Itämerta eikä ja Sillamäen asukkaita.

Viroon rakennettiin kaikkiaan 1 565 sotilaskohdetta, joiden yhteispinta-ala oli noin 90 000 hehtaaria, 2 prosenttia maan pinta-alasta. Maassa oli 21 sotilastukikohtaa, joihin oli sijoitettu ydinkärkihjuksia. Kolmella lentokentällä oli ydinasein varustettuja lentokoneita.

Vuonna 1945 Virossa oli yli miljoona sotilasta, ja vielä 1980-luvun

Kuka on Gunnar Okk?

Gunnar Okk, 57, on Klubin ulkojäsen vuodesta 2016. Hän työskentelee Helsingissä Pohjoismaiden Investointipankin (NIB) johtokunnan jäsenenä. Okk toimii myös Tallinnan teknisen yliopiston hallituksen puheenjohtajana.

Aikaisemmin Okk työskenteli muun muassa Viron valtion omistaman Eesti Energia AS:n toimitusjohtajana.

Okk on edistänyt merkittävästi Viron ja Suomen yhteistyötä ja erityisesti kulttuurisuhteita.

Vuonna 2008 hän laati yhdessä suurlähettiläs Jaakko Blombergin kanssa raportin Suomen ja Viron yhteistyömahdollisuuksista.

Hän kuului viime vuonna perustetun Suomalais-virolaisen kulttuurisäätiön perustajiin ja on nyt sen hallituksen varapuheenjohtaja.

Okk pitää säätiötä erinomaisena esimerkkinä maiden yhteistyöstä. Säätiön tavoitteena on tukea Suomen ja Viron kulttuurivientiä kolmansiin maihin.

”Suomi on Viron tärkein naapuri. Suomen ja Viron historialliset yhteydet, kielten ja kulttuurien samankaltaisuus ja pääkaupunkien läheinen sijainti luovat ainutlaatuiset edellytykset maiden väliselle yhteistyölle myös tulevaisuudessa”, hän sanoo.

puolivälissä kaikkiaan 122 480 neuvostosotilasta.

Neuvostoliitosta tuotiin satoja tuhansia venäjänkielisiä ihmisiä, jotka saivat heti asunnon Viron kaupunkien uusilta asuinalueilta, kun taas virolaiset jonottivat asuntoa vuosikausia.

”Useita vuosia jonotettiin myös puhelinta ja autonostolupaa. Ulkomaille matkustamista varten oli haettava erityistä matkustuslupaa, joka myönnettiin vain harvoille ja valituille”, Okk kertoo.

Summa summarum: vuosina 1940–1991 Viro oli osa yleisliittolaista suunnitelmataloutta. Suuri osa raaka-aineista, kalustosta ja työntekijöistä tuotiin Venäjältä, ja Virossa tuotettu bruttokansantuote vietiin lähes kokonaan Venäjälle. Viroon jäivät vain jätteet ja ympäristöongelmat.

Moskova luovutti Virolle resursseja vain sellaisiin tarkoituksiin, jotka palvelivat kommunistisen keskusjohtoisuuden suunnitelmatalouden etuja.

”Vastaukseksi kysymykseen, oliko tässä kaikessa jotain hyvääkin, työdyn toteamaan, että kyllä vangeillakin on joskus hyviä päiviä, mutta he ovat silti vankilassa”, Okk vastaa.

Tapahtuiko Virossa ”talousihme”?

Moni puhuu uudelleenitsenäistyneen Viron ”talousihmeestä”. He tarkoittavat sitä, että Viron kokonaistuotanto (bkt) moninkertaistui 25 vuodessa, ja että Virosta tuli digitalisaation mallimaa.

Okk sanoo, että ”ihme” ei tässä yhteydessä ole oikea sana.

”Ihme” tarkoittaa jotain yliluonnollista ja selittämätöntä. Kuitenkin Viron kehityksellä on looginen selityksensä.

Hän korostaa, että uudelleenitsenäistymisen jälkeen vuosina 1991–1992 Viron talous oli kaaoksessa, koska se oli edelleen 90-prosenttisesti kytköksissä Venäjään.

”Käytännössä Virolla ei ollut Venäjän vastaista rajaa. Venäjän armeijan joukot olivat edelleen Virossa ilman aikomustakaan poistua maasta. Valtion kassa ammotti tyhjiyttään – edes ambulansseille tai poliisi- ja paloau-

toille ei riittänyt polttoainetta.”

Tuossa tilanteessa ei Okkin mukaan ollut muuta hyvää vaihtoehtoa kuin täysin vapaa markkinatalous ja nopea yksityistäminen. Valtion piti luoda ihmisille edellytykset itsenäiseen toimintaan ja kannustaa yrittäjyyteen.

Silloin asetettiin kolme keskeistä päämäärää. Ensimmäinen oli irrottaminen Neuvosto-Venäjän imperiumista.

”Toiseksi ihmisille haluttiin tarjota enemmän vapauksia – vapaus matkustaa, ilmaista itseään, oppia muusta maailmasta, ansaita rahaa ja nauttia elämästä enemmän.”

”Kolmanneksi haluttiin korjata epäkohdat ja epäoikeudenmukaisuudet, joista virolaiset olivat kärsineet 50 vuotta.”

Laar, Luik ja ulkovirolaiset

Okk tähdentää, että Viron menestystarinassa maan tuoreiden johtajien nuoruuden rohkeudella ja kutsumus-tietoisuudella oli merkittävä rooli.

Vuoden 1992 vaalien jälkeen parlamentti nimitti pääministeriksi 32-vuotiaan Mart Laarin. Hallituksen nuorin jäsen oli 26-vuotias ulkoministeri Jüri Luik.

Kokemusta puuttui, mutta se tarkoitti toisaalta sitä, ettei myöskään pelätty asioita.

”Toimeen tartuttiin ja asioita ryhdyttiin kokeilemaan ilman pitkiä analysejä, keskusteluja ja neuvotteluja. Näin säästettiin aikaa.”

Vanhempana sukupolven ei yleensä luotettu, koska sen arvomaailma ja johtamiskokemus oli peräisin neuvostoajalta.

”Apuun kutsuttiin monia ulkovirolaisia, joiden rooli ja panos on nyky-päivänä mielestäni jäänyt aiheettomasti pimentoon”, Okk sanoo.

Ulkovirolaisen reserviin kuuluivat muun muassa Handelsbankenin pääekonomisti Rudolf Jalakas, josta tuli Viron keskuspankin johtokunnan jäsen, ja Upsalan yliopiston entinen taloustieteen professori Madis Üürrike,

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

”Isoisäni onnistui pakenemaan Ruotsiin; äitini, hänen siskonsa ja isoäitini pelasti Siperiaan karkottamiselta vain onnellinen sattuma.”

joka nimitettiin valtiovarainministeriksi. Kanadasta tuli energiaministeriksi Arvo Niitenberg, Toronton yliopiston entinen tutkija ja Ontario Hydro Corporationin ex-varapääjohtaja. Puolustusministeriksi nimitettiin historian professori Hain Rebas Saksasta.

Tunnetuin ulkovirolainen poliittinen johtaja on Toomas Hendrik Ilves, Radio Vapaan Euroopan Viron-toimituksen johtaja, josta tuli ensin Viron USA:n-suurlähettiläs, sitten ulkoministeri ja lopuksi kaksinkertainen tasavallan presidentti.

EU:lle ja Natolle ei vaihtoehtoa

Viro otti kaikilla aloilla selvän suunnan länsi-integraatioon jo 1990-luvulla. Enemmistö neuvostoajan johtajista ja byrokraateista sai potkut.

”Olennaisia tekijöitä olivat maantieteellinen läheisyys Suomeen ja Ruotsiin sekä vahva poliittinen tuki Saksalta ja Yhdysvalloilta.”

EU-jäsenyydelle ja eurolle ei nähty vaihtoehtoa – eikä myöskään Nato-jäsenyydelle tai Schengenille. Niihin piti liittyä niin pian kuin suinkin.

”Tämän ymmärtämiseen ei tarvita mitään rakettitiedettä.”

Tärkeää hänen mielestään oli myös se, että kaikki Viron hallitukset ymmärsivät 1990-luvun alusta lähtien, miten tärkeitä ulkomaiset investoinnit olivat Viron taloudelle. Niitä on houkuteltu myös veropolitiikalla.

Myös yksityisomistuksen palauttaminen kuului suuriin poliittisiin päämääriin.

Miehitysaikana monen perheen koko omaisuus oli otettu pois. Omaisuuksia haluttiin palauttaa mahdollisuuksien mukaan.

Toisin kuin moni entinen neuvostotasavalta ja sosialistisen leirin maa Viro onnistui välttämään ex-kommunistien ja täyspopulistien paluun valtaan.

”Näillä keinoilla saatiin Viron talouden kehitys liikkeelle”, Okk arvioi.

Yliopistoilla

”*Apuun kutsuttiin monia ulkovirolaisia, joiden rooli ja panos on nykypäivänä mielestäni jäänyt aiheettomasti pimentoon.*”

tärkeä rooli

Okkin mukaan työvoiman halpuus oli olennainen kilpailukykyvaltti Viron uuden itsenäisyyden alkuvuosina. Vaikka halvan työvoiman osuus vähenee, Virossa tehdään yhä varsin paljon alihankintaa ulkomaisille yrityksille.

Kuitenkin kansainvälinen kilpailukyky perustuu nyt ensisijaisesti koulutukseen, innovaatioihin ja kehitystointimintaan.

Viron yliopistoilla on keskeinen rooli talouden kehityksessä.

”Onneksi vironkielinen yliopistopetus säilyi koko neuvostomiehityksen ajan tohtoritasolle asti.”

Vaikka yliopistoihin kohdistui tiukka poliittinen valvonta, ideologia ei juuri vaikuttanut esimerkiksi luonnontieteisiin ja teknisiin aloihin, joiden taso Neuvostoliitossa oli varsin korkea. Tosin radiotekniikan opetus oli Virossa yhteen aikaan kielletty, koska sitä pidettiin poliittisesti vaarallisena alana.

Viime vuosina Virossa tehtävän tutkimuksen taso on noussut korkealle. Thomson Reutersin tiedeindikaattorien mukaan Virossa on monia tieteenaloja ja tutkijoita, jotka edustavat maailman huippua.

Hyvin koulutetuilla ihmisillä on kysyntää myös ulkomailla, joten Virostakin tapahtuu ”aivovuotoa”. Myös käytännön aloilla virolainen koulutus on kilpailukykyistä. Siitä kertoo sekin, että ammatti-ihmisille kuten rakennustyöntekijöille on jo kauan ollut tarjolla töitä Suomessa.

Okk pitää luonnollisena, että globalisaatio ja EU-integraatio vauhdittaa ihmisten vapaata liikkumista maasta toiseen.

”Välillä Viro on osaajien muutossa myös saavana osapuolena – tällainen on nyky maailma.”

Luonnonresursseja Virossa on varsin niukasti. Taloudellisesti tärkein luonnonvara on ollut palavakivi (englanniksi ’oil shale’). Sen ansiosta Viro on ollut omavarainen sähkötuotannossa.

Maaperässä on myös kalkkikiveä, fosforiittia ja turvetta. Samoin puuvarat ovat runsaat: Viron pinta-alasta lähes

puolet on metsän peitossa.

Okkin mukaan maataloutta on vaikea saada Virossa kannattavaksi ilman tukia. Kuitenkin Virossa on yhä uskoa maidontuotannon ja luomutuotteiden tulevaisuuteen.

Pohjoismainen malli liian kallis

Viron sosiaaliturva ja terveydenhuolto kehittyvät koko ajan ja virolaisten keskimääräinen elinikä on viime aikoina noussut huomattavasti. Toisaalta väestö ikääntyy ja sen määrä on hiukan laskenut viime vuosina. On aloja, joilla on suuri työvoimapula, ja Viro tarvitsee ulkomaista työvoimaa.

”Virolla ei yksinkertaisesti ole varaa nykymuotoiseen pohjoismaiseen malliin. Toisaalta monet asiantuntijat ovat tämän mallin kestävydestä monta mieltä.”

Viron ostovoimakorjattu bkt per capita on alle 70 prosenttia Suomen vastaavasta luvusta.

”Jokainen voi itse ajatella asiaa tarkemmin tältä pohjalta”, Okk sanoo. ❖

KUVA: SCANSTOCKPHOTO

Okkin mukaan työvoiman halpuus oli olennainen kilpailukykyvaltti Viron uuden itsenäisyyden alkuvuosina. Vaikka halvan työvoiman osuus vähenee, Virossa tehdään yhä varsin paljon alihankintaa ulkomaisille yrityksille.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Hyvin koulutetuilla ihmisillä on kysyntää myös ulkomailla, joten Virostakin tapahtuu "aivovuotoa".

KUVA:SCANSTOCKPHOTO

Virolaisia ja virolaistaustaisia yrityksiä ja brändejä

Baltic Workboats
1967 perustettu telakkayritys, joka valmistaa aluksia mm. tulli- ja merivartiolaitoksille.

e-Residency
Henkilötunnus, jolla ulkomaalainen voi tunnustautua digitaalisesti ja käyttää Viron palveluita.

Estonia Piano
Laatupianomerkki, jota viedään paljon esimerkiksi Yhdysvaltoihin. Yritys on perustettu jo 1950.

Chemi-Pharm
Tallinnalaisyhtiö Chemi-Pharm AS:n vie pesu-, hoito- ja desinfiointituotteita 17 maahan.

GrabCad
Alun perin virolainen startup, joka yhdistää pilvipalvelun kautta CAD-suunnittelijoita.

Saku
Viron suurimman panimoyhtiön Saku Ölletehase AS:n olutmerkki. Nykyomistaja Carlsberg.

Skeleton Technologies
Energian varastointiteknologian brändi. Skeleton Technologies on markkinajohtaja Euroopassa.

Skype
Virolainen ohjelmoijaryhmä kehitti nettipuhelusovellus Skypen. Nyt sen omistaa Microsoft.

Tallink
Virolainen pörssiyhtiö AS Tallink Grupp on Itämeren suurin matkustaja- ja rahtiliikennevarustamo.

X-Road
Tietoturvallinen ratkaisu internet-tiedonsiirtoon. Viron "digitaalisen yhteiskunnan" selkäranka.

Googlaa myös nämä nimet:
AdCash, Cleveron, Delux Dreams, Funderbeam, Guaana, Guardtime, Huum, Kadarbiku, Kalev, La Muu, Let's Do iT, MONESE, Myoton, Nortall, PAISTE, Pipedrive, Playtech, Renard, Ropeye, Saare Yachts, Starship Technologies, Taxify, ja Testlio.

Viron kansantalouden keskeisiä tunnuslukuja

	Määrä	Muutos-% ed. vuodesta
Väestö	1,319 miljoonaa	-0,2
Bkt	23 miljardia euroa	+4,9
*Vienti	1,1 miljardia euroa	+14,9
*Tuonti	1,2 miljardia euroa	+12,8
Teollisuustuotannon muutos		+7,7
Keskipalkka	1 221 euroa	+6,5
Työttömyys	5,8 %	
Kuluttajahintojen muutos		+3,4

Luvut ovat vuodelta 2017, ellei toisin ilmoiteta.
*Tiedot helmikuulta 2018, muutos verrattuna helmikuuhun 2017.
Lähde: Eesti Statistika (Viron Tilastokeskus), 2017 ja 2018.

Entinen presidentti Toomas Hendrik Ilves:

”Viron on hakeuduttava kaikkiin mahdollisiin pöytiin, jotta se ei koskaan joudu ratkaisemaan turvallisuuspoliittisia kiistoja kahden kesken Venäjän kanssa.”

Viron Nato-jäsenyys tuonut uskottavuutta puolustukseen

Naton puolustusbudjetin viime vuosien nousu ja Baltian maiden yhteisen puolustuksen valmiuden parantaminen ovat tuoneet uskottavuutta Viron turvallisuuspolitiikkaan. Oman lisänsä tuo myös Viron kansallisen operatiivisen prikaatin osana toimiva Nato-pataljoona.

Viro julistautui uudelleen itsenäiseksi loppukesällä 1991. Euroopan Unionin ja Naton jäseneksi se liittyi 2004 sekä YK-jäseneksi 1991.

Toinen maailmansota päättyi Viron osalta Neuvostoliiton miehitykseen vuonna 1944, jolloin Baltian maat liitettiin Neuvostoliittoon. Liitos kesti kylmän sodan päättymiseen. Neuvosto-

vallan alla kansalliset ilmentymät juhlineen, tapoineen ja kansallisine tunnusmerkkeineen elivät Virossa kuitenkin vahvasti.

Kansanrintama Rahvarinne

1980-luvun puolivälin jälkeen alkanut neuvostojärjestelmän uudistaminen johti poliittisten ja ympäristöliikkeiden syntyyn. Vuonna 1988 Viroon perustettiin kansanrintama Rahvarinne, joka korosti itsenäisyyden symbolien esilletuomista. Marraskuussa 1988 Viron korkein neuvosto julisti maan suvereeniksi, jota länsimaat eivät kuitenkaan tunnustaneet. Neuvostoliitto yritti saada Baltian maita järjestykseen väkivaltaisilla provokaatioilla, mutta ei onnistu-

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Viron joukot taistelivat ja kärsivät vakavia tappioita Yhdysvaltojen rinnalla Afganistanin vaikeassa Helmandin provinssissa.

nut. Toukokuussa 1990 osa vuoden 1938 perustuslaista palautettiin voimaan ja maan nimi muutettiin Viron tasavallaksi.

Viro julistautui itsenäiseksi 20.8.1991. Myös muut Baltian maat itsenäistyivät samoihin aikoihin. Itsenäisyys sai niin länsimaiden kuin Neuvostoliiton tunnustuksen. Viron puolustusvoimat perustettiin uudelleen syyskuussa 1991 ja saman vuonna Viro sai YK:n jäsenyyden.

Puolueettomuus esillä 1990-luvun alussa

Syksyllä 1991 Baltian maissa oli vielä noin 130 000 neuvostoarmeijan sotilasta, joiden poistamisesta maat neuvottelivat erikseen Neuvostoliiton kanssa. Tärkeää oli, että poistuminen sujuisi häiriöttä. Neuvostojoukot poistuivat Virosta elokuuhun 1994 mennessä. Vaikeinta oli Paldiskin laivastotukikohdan purkaminen, jossa oli koulutettu ydinsukellusvenemiestistöjä ja siksi paikalla oli mm. ydinreaktori.

Neuvostoliiton hajoamisen aikoihin Baltian maat aloittivat turvallisuuspolitiikan uuden ajattelun kauden. Lähtökohtana pidettiin toisen maailmansodan alkua, jolloin maat menettivät nuoren itsenäisyytensä. Uuden itsenäistymisen alkuvuosina taas Viron kansallismielinen oppositio esitti puolueettomuutta, jotta vältyttäisiin vastakkainasettelusta Venäjän kanssa. Tämä näkyi maan ensimmäisessä turvallisuuspoliittisessa konseptissa 1993.

Virolle tappioita Afganistanissa

Venäjän ulkoministeri Kozurevin alettua puhua 1993 ”lähiulkomaista”, joiden turvallisuuden vain Venäjä voisi turvata, Baltian maiden presidentit julistivat Nato-jäsenyyden parhaaksi turvaksi maille. Tämä ajattelu säilyi Baltian maiden ratkaisuihin tästä eteenpäin. Tavoite näkyi maiden strategisissa turvallisuuspoliittisissa asiakirjoissa aina Naton huippukokouk-

seen 2002 asti, jolloin maat kutsuttiin Naton jäseniksi. Jäsenyys toteutui vuonna 2004.

Baltian maat olivat jo aiemmin aloittaneet osallistumisen Yhdysvaltojen johtamiin Irakin ja Afganistanin sotiin osoittaakseen valmiuttaan edistää yhteisiä tavoitteita ja oikeutukseen Naton turvatakuihin. Viron joukot taistelivat ja kärsivät vakavia tappioita Yhdysvaltojen rinnalla Afganistanin vaikeassa Helmandin provinssissa.

Monikansallisia Nato-joukkoja

Jäsenyys Natossa ja Euroopan Unionissa merkitsi paljon Baltian maille. Ensimmäistä kertaa ne saivat turvakuut maailman johtavalta sotilasliitolta ja johtavilta mailta. Tärkeitä

Georgian lyhyt sota vuonna 2008 ja erityisesti vuoden 2014 Krimin ja Itä-Ukrainan tapahtumat, joissa Venäjä toimi voimakkaasti ja ennakoimattomasti, nostivat esiin Naton yhteisen puolustussuunnittelun puutteet.

kumppaneita olivat Yhdysvallat, muut Baltian maat, Pohjoismaat sekä Euroopan kumppanit Puola, Saksa ja Britannia. Pelkkä Nato-jäsenyys ei kuitenkaan tyydyttänyt Baltian maiden turvallisuustarpeita, koska Nato oli keskittynyt kriisinhallintaan ja kylmän sodan aikainen eurooppalainen keskinäinen puolustusajattelu oli unohtunut.

Georgian lyhyt sota vuonna 2008 ja erityisesti vuoden 2014 Krimin ja Itä-Ukrainan tapahtumat, joissa

Venäjä toimi voimakkaasti ja ennakoimattomasti, nostivat esiin Naton yhteisen puolustussuunnittelun puutteet. Suunnitelmat uusien jäsenmaiden puolustamisesta puuttuivat ja vanhojen jäsenmaiden suunnitelmat olivat vanhentuneita sekä Euroopan Nato-maiden puolustusbudjetit olivat pitkään laskeneet.

Naton Walesin huippukokouksessa syksyllä 2014 päätettiin korottaa puolustusbudjetteja ja parantaa yhteisen puolustuksen valmiutta. Varsovan huippukokouksessa kesällä 2016 jäsenmaat päättivät sijoittaa monikansallisia Nato-joukkoja Baltian maihin ja Puolaan. Virossa Britannian johtama Nato-pataljoona on osa Viron kansallista operatiivista prikaatia.

Viro on näin saanut uskottavuutta omaan puolustukseen ja jatkaa aktiivista osallistumista Naton ja EU:n operaatioihin. Tallinnaan perustettiin 2008 Naton monikansallinen kyberpuolustuksen osaamiskeskus.

Suomelta tukea ennen Nato-jäsenyyttä

Suomi oli varovainen Viron uuden itsenäistymisen aikoihin ja tuki itsenäisyyttä peitellysti kulttuuriasioiden nimissä. Poliittinen rahoitus hoidettiin Tuglas-seuran kautta vuodesta 1989. Viron puolustusvoimien perustamisen jälkeen Suomen puolustusvoimien kouluissa koulutettiin noin 450 virolaista upseeria ja aliupseeria. Viron puolustuksen suunnittelujärjestelmän rakentamiseen osallistui kerrallaan yli kymmenen vapaaehtoista suomalaisupseeria 1990-luvun alkupuolella.

Vuonna 1996 Suomen puolustusvoimat alkoi saada valtion lähialuevaroja, jolloin tuki Virolle virallistettiin. Lisäksi Virolle lahjoitettiin tykkeitä, laivoja ja muuta materiaalia. Tämä tuki lopetettiin vuonna 2003, kun Viro oli liittymässä Natoon. Sen sijaan normaali hyvä yhteistoiminta puolustusvoimien välillä jatkuu edelleen. ♦

Teksti: Janne Virkkunen

Suomi ja Viro itsenäistyivät osana eurooppalaista suurpolitiikkaa

Viron ja Suomen itsenäisyysjulistuksella on ajallista eroa vain runsaat kaksi kuukautta. Suomi julistautui itsenäiseksi 6. joulukuuta 1917 ja Viro 24. helmikuuta 2018. Kummankin pienen maan itsenäistyminen oli osa ensimmäistä maailmansotaa ja todellinen itsenäisyys mahdollistui molemmille, kun Saksa romahti loppuvuodesta 1918. Viron ja Suomen itsenäistymisen olivat ensimmäisen maailmansodan seurauksia. Suomi ja Viro eivät todellakaan ratkaisseet kohtaloaan irrallaan suurselkkauksesta.

Molempien maiden historiassa on monia yhtymäkohtia. Ennen itsenäistymistä maat olivat ehtineet olla osa Venäjän keisarikuntaa. Kansallismielisyys alkoi myös ottaa ensi askeleitaan kummasakin maassa 1800-luvun puolivälistä alkaen. Viron historiaa leimasivat baltiansaksalaiset, joiden jalansija suurine maatiloineen ja kartanoineen sekä Latviassa että Virossa oli mahdettava. Suomessa tällaista vähemmistöä ei ollut.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

KUVA: SCANSTOCKPHOTO

Valkoiselle Suomelle von der Goltz vieraili monesti juhlittuna sankarina Suomessa. Virossa samaisesta von der Goltzista tuli kirosana.

Viron laulujuhilla oli merkittävä rooli itsenäistymisessä Neuvostoliitosta. Kuva: Kaarel Mikkin

Venäjän haltuun Ruotsi luovutti Viron virallisesti Uudenkaupungin rauhassa vuonna 1721. Suomen Ruotsi luovutti Venäjän suuriruhtinaskunnaksi vuonna 1809. Ruotsin suurvalta-kausi oli tullut päätökseensä.

Viron kuvernementti muodostui 1917

Ratkaisevaa sekä Suomen että Viron kohtalolle oli Venäjän maaliskuun vallankumous, joka johti Romanovien suvun valtakauden päättymiseen, Nikolai toisen luopumiseen kruunusta ja mahtavan keisarikunnan siirtymiseen historian lehdille.

Vuosi 1917 loi molemmissa maissa edellytykset itsenäisyysjulistukselle. Venäjän väliaikainen hallitus päätti 30. maaliskuuta 1917 Viron itsehallinnosta, jonka oli tarkoitus olla voimassa vuoden 1919 alkuun. Nyt vihdoin virolaisten asuinalue Vironmaan kuvernementti ja Liivinmaan kuvernementin pohjoisosa yhdistettiin yhdeksi hallinnolliseksi kokonaisuudeksi Viron kuvernementiksi. Ristiriidat kärjistyivät päätöksen seurauksena virolaisten ja saksalaisperäisen ritarikunnan välillä.

1. maailmansota toi saksalaiset hyökkääjät

Ensimmäinen maailmansota toi saksalaiset hyökkääjät, jotka valtasivat Riian 21. elokuuta ja jatkoivat syyskuun lopulla operaatiota tarkoituksenaan vallata Viron suuret saaret Saarenmaan, Muhun ja Hiidenmaan.

Kumouskehitys Venäjällä jatkui ja levisi myös Viroon, jossa vielä tuolloin nähtiin tulevaisuus sellaisena, että Virossa tulisi uuden Venäjän federaation autonominen osa. Itsenäisyyttä ei vielä haikailtu.

Bolsevikkien kumous muutti Suomen ja Viron historian

Suomessa väliaikainen hallitus hajotti vuoden 1916 vaaleissa valitun sosialistienemmistöisen eduskunnan ja syksyn 1917 vaaleissa porvarilliset

puolueet saivat eduskunnassa enemmistön äänin 108-92. Tappion kärsineet sosialistit alkoivat syksyn 1917 myötä nopeasti radikalisoitua. Radikalisoitumista auttoi sodan seurauksena tyrehtynyt ulkomaankauppa ja kasvava elintarvikepula.

Bolsevikkien kumous 7. marraskuuta muutti sekä Suomen että Viron historian. Pietarin uudet vallanpitäjät Vladimir Leninin johdolla halusivat vallankumouksen etenevän myös Suomessa. Marraskuun 15. päivänä eduskunta julistautui korkeimman valtan haltijaksi. Sosialidemokraattisessa puolueessa käynnistettiin vallankumous, joka hetkeä myöhemmin perut-

Vuosi 1917 loi molemmissa maissa edellytykset itsenäisyysjulistukselle.

tiin. Suomen eduskunta päätti itsenäisyysjulistuksesta 6. joulukuuta.

Virossa järjestettiin 12.-14. marraskuuta Venäjän perustavan kokouksen vaalit, joissa bolsevikit saivat 40,2 prosenttia äänistä. Kaikkiaan puolet äänistä meni vasemmistolle bolsevikit suurimpana ryhmänä. Suuri murros tapahtui Virossa työpuolueen kongressissa 10.-11. joulukuuta, jossa puolue asettui ensimmäisenä vaatimaan Viron itsenäistymistä. Joulukuun lopulla itsenäisyysrintamaan liittyivät muut puolueet bolsevikkeja lukuun ottamatta.

Pietari kannusti sosialisteja vallan ottoon Suomessa

Tammikuussa 1918 tilanne alkoi kiristyä ja kahtiajako syventyä Suomessa,

jossa valkoisilla oli oma kaartinsa suojeluskunta ja sosialisteilla omansa eli punakaartit. Sosiaalidemokraattinen puolue oli ajautunut Otto-Wille Kuusisen, Kullervo Mannerin ja Yrjö Sirolan johtamien radikaalien käsiin. Väinö Tanner demokratiaan uskovien aatoveriensa kanssa jäi sivuun. Tällä oli iso merkitys, kun kapinan jälkeen työväenliike alkoi järjestäytyä uudelleen.

Pietarista sosiaalidemokraatteja kannustettiin ottamaan valta työväen käsiin. Leninin perimmäisenä ajatuksena oli vallankumous, jonka jälkeen punainen Suomi voisi suurella todennäköisyydellä hakeutua Neuvosto-Venäjän osaksi.

Suomessa P.E. Svinhufvudin itsenäisyysenaatti teki suojeluskunnasta 16. tammikuuta hallituksen armeijan ja kutsui sen ylipäälliköksi tsaarin armeijassa palvelleen kenraali Carl-Gustaf Mannerheimin. Tarkoituksena oli ajaa ensi vaiheessa venäläinen sotaväki maasta. Se alkoi pohjanmaalla, jossa venäläisiä riisuttiin aseista. Vallankumous alkoi 28. marraskuuta, kun punakaartit ottivat vallan eteläisessä Suomessa. Myöhemmin monessa suvussa puhuttiin siitä, se ”tapahtui kapinan aikaan”.

Saksa valtasi päivässä itsenäistyneen Viron

Virossa järjestettiin perustavan kokouksen vaalit 21.-22. tammikuuta, joissa bolsevikkien kannatus putosi eikä vaaleja voitu viedä kommunistien vastustuksen vuoksi lävitse. Demokratia ei ollut toteutunut Neuvosto-Venäjällä eikä kommunistien hallitsemassa Virossa. Saksa taas hyökkäsi kohti pohjoista tarkoituksenaan vallata alueita.

Tapahtumat etenivät Virossa nopeasti. Venäläiset joukot perääntyivät laivoihin kotiinkuljetusta varten ja saksalaiset joukot lähestyivät. Viro julistautui itsenäiseksi 24. helmikuuta. Itsenäisyyttä kesti vain päivän, sillä saksalaiset joukot valtasivat Tallinnan

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Viron sisällissota, joka oikeasti oli vapaussota, päättyi aselepoon 3. tammikuuta 1920 ja Tarton rauhansopimus tuli voimaan 2. helmikuuta.

jo seuraavana päivänä. Uusi miehittäjä ei tunnustanut Viron itsenäisyyttä, ja maan väliaikainen hallitus joutui painumaan maan alle.

Tallinnan uudeksi isännäksi ja kaiken vallan haltijaksi tuli kenraaliluutnantti Adolf von Seckendorff. Vajaassa kahdessa viikossa koko Viro oli saksalaisten miehittäjien hallussa. Kommunistien terrori päättyi saksalaisten tuloon, mutta miehittäjällä oli kovat otteet. Virolaiset joukko-osastot hajotettiin ja saksasta tehtiin koulujen virallinen kieli. Sananvapauden aika päättyi. Viron pääministeri Konstantin Päts vangittiin kesäkuussa 1918 ja vietiin saksalaiselle vankileirille. Määräävään asemaan maassa nousivat uudelleen baltiansaksalaiset, jotka pyrkivät tekemään Virossa Baltian herttuakunnan, joka olisi osa Saksan keisarikuntaa. Viron kohtalo oli saksalaisten käsissä.

Saksalaiset valtasivat Helsingin ja Loviisan

Suomessa saksalaiset kutsuttiin auttamaan valkoisia sisällissodassa. Tämä sopi saksalaisten sotasuunnitelmiin erinomaisen hyvin ja niinpä kenraali Rüdiger von der Goltzin johtaman 10 000 sotilaa joukko nousi maihin 3. huhtikuuta Hangossa ja lähti valloittamaan Helsinkiä. Valkoiset valtasivat sisällissodan ankarimmassa taistelussa Tampereen 6. huhtikuuta ja saksalaiset Helsingin 12. huhtikuuta. Sisällissota oli ratkennut. Toinen saksalaisosasto, ns. Brandensteinin 3000 miehen osasto, nousi maihin 7. huhtikuuta Loviisassa ja katkaisi punaisten pako-reitin Venäjälle. Saksalaisten mukautulo nopeutti sisällissodan ratkaisua, mutta tarjosi samalla saksalaisille mahdollisuuden toteuttaa tarvittaessa pihtiliike Pietariin.

Saksa oli neuvotellut Venäjän kanssa rauhansopimuksesta, sillä se tarvitsi rauhaa idässä voidakseen torjua lännessä eteneviä hyökkäyjiä. Brest-Litovskin rauha solmittiin 3. maaliskuuta, minkä seurauksena Neuvosto-

Venäjä luovutti virallisesti Baltian saksalaisille. Samalla päättyi tuki Suomen punakaarteille, jotka kulkivat kohti tappiota.

Suomessa sisällissota päättyi punaisten vallan romahdukseen toukokuun alussa. Sodan seurauksena käynnistyi ns. valkoinen terrori, jossa kuoli selvästi enemmän punaisia kuin sodanaikaisessa punaisessa terrorissa menehtyi valkoisia. Sotasurmaprojektin mukaan sisällissodassa ja vankileireillä kuoli kaikkiaan 27 038 punaista.

Saksa romahti vihdoin syksyllä 1918 ja maailmansota päättyi.

Valkoisia kuoli sodassa 5 179 ja muita kuolleita oli 4 423.

Yhteiskunta alkoi kuitenkin nopeasti järjestäytyä uudelleen. Kuntavaalit pidettiin jo saman vuoden lopulla, joiden seurauksena ns. hävinnyt osapuoli palasi kunnallisiin elimiin. Sosiaalidemokraatit järjestäytyivät uudelleen joulukuun lopun puoluekokouksessa.

Suomi juhli Goltzia Virossa kirottiin

Saksa romahti vihdoin syksyllä 1918 ja maailmansota päättyi. Suomesta saksalaiset lähtivät joulukuussa, jolloin Suomi pääsi rakentamaan itsenäistä valtiota. Valkoiselle Suomelle von der Goltz jäi elämään henkilönä, joka vieraili monesti juhlistuna sankarina pohjoisessa maassa. Virossa samaisesta von der Goltzista tuli kirokana.

Saksa vaihtui Virossa puna-armeijaksi

Saksa lähti vetäytymään Virossa ja 11.

marraskuuta solmittiin aselepo. Pari päivää myöhemmin Viron hallitus sai haltuunsa vallan Pohjois-Virossa ja lopullinen vallanluovutus vahvistettiin 19. marraskuuta Riiassa.

Boševikit eivät kuitenkaan kunnioittaneet Brest-Litovskin rauhansopimusta, jossa oli sovittu, ettei Neuvosto-Venäjä enää sekaannu Baltian asioihin. Lenin irtisanoi sopimuksen ja marraskuun lopulla 1918 puna-armeija käynnisti hyökkäyksen. Sen avulla virolaiset kommunistit julistivat 29. marraskuuta Viron sosialistisen neuvostotasavallan.

Viron armeija työnsi puna-armeijan Narvasta tammikuussa 1919, mutta sota jatkui. Viron armeija oli järjestäytynyt everstiluutnantti Johan Laidonin johdolla.

Tarton rauha tuo itsenäisyyden

Vaihdelleen sotaan jälkeen virolaisten onnistui joulukuun lopussa lyödä venäläiset vapaussodan ankarimmassa taistelussa.

Viron sisällissota, joka oikeasti oli vapaussota, päättyi aselepoon 3. tammikuuta 1920 ja Tarton rauhansopimus tuli voimaan 2. helmikuuta. Tässä rauhassa Neuvosto-Venäjä tunnusti Viron itsenäisyyden ja luopui ikuisiksi ajoiksi oikeuksistaan Viron alueisiin. Viron vapaussodassa oma roolinsa oli myös Britannian ja Ranskan laivastolla. Britit operoivat myös Suomen alueella yrittäessään auttaa valkoista osapuolta Venäjän sisällissodassa.

Viron kohdalla toteutui sama kuin Suomessa.

Viro saattoi vihdoin aloittaa tasavaltansa rakentamisen. ❖

Kirjoituksessa on käytetty lähteinä kahta kirjaa: Seppo Zetterberg: Uusi Viron historia Lasse Lehtinen ja Risto Volanen: 1918 kuinka vallankumous levisi Suomeen

Etualalla näkyvä keltainen Estonia-teatterin rakennutti Tallinnan virolainen Estonia-seura ja sen vuonna 1913 valmistuneen rakennuksen suunnittelivat suomalaiset arkkitehdit Armas Lindgren ja Wivi Lönn. Kuva: Jaak Nilson

Kirjailija Maimu Berg:

Minun sukupolvelleni Itsenäinen Viro on uskomaton ihme

Kirjailija, kääntäjä, toimittaja ja poliitikko pitää köyhien ja rikkaiden välistä kulkua nyky-Viron suurimpana ongelmana.

Saarenmaan kevät on kuin postikortista: valkoiset omenankukat painavat puiden oksia raskaina, pellot keiuvat tuullessa ja meri hohtaa kirkkaansinisena.

Näissä maisemissa 72-vuotias tallinnalainen kirjailija, kääntäjä, toimittaja ja poliitikko Maimu Berg on viettänyt kaikki kesänsä lapsesta saakka.

”Tämä on isoisäni vanha tila ja äitini lapsuudenkoti”, Berg esittelee saaren luoteisrannikolla niemenkärjessä sijaitsevaa tilaa.

Voisi kuvitella, että näin idyllisessä paikassa vallitsisi ikuinen rauha, mutta tosiasiaa tämä niemenkärki on ollut usein maailmanpoliittisten tapahtumien keskipisteessä. Täällä ovat taistelleet ja pitäneet sotaharjoituksiaan milloin saksalaiset, milloin venäläiset.

”Ensimmäisen maailmansodan aikaan isoäitini oli laiturilla lypsällä. Kun hän katsoi merelle, meri oli yhtäkkiä täynnä sotalaivoja”, Berg kertoo.

Toisen maailmansodan aikana niemeä pitivät tukikohtanaan neuvostoliittolaiset sotilaat. Bergin äiti näki valoisana kesäyönä ikkunasta, kun nuoret sotilaat kävivät varastamassa tilan kaivossa viilenemässä ollutta maitoa.

Tilan viereisestä metsiköstä löytyy Bergin mukaan vieläkin tykkien laukaisualustoja.

Nykyään kylässä on Bergin mukaan lähinnä kesäasuntoja. Bussi tulee paikalle vain erikseen soittamalla. Viron maaseudulle on käynyt kuten Suomenkin maaseudulle: kylät tyhjenevät, kun työikäiset ja nuoret katoavat kaupunkeihin.

”Ennen täällä asui paljon kalastajia ja kalatehtaan työntekijöitä. Sitten

”Tämä on isoisäni vanha tila ja äitini lapsuudenkoti”, Berg esittelee saaren luoteisrannikolla niemenkärjessä sijaitsevaa tilaa.

kalatehdas suljettiin ja muutkin työt loppuivat. Ihmiset muuttivat manteelelle”, Berg kertoo.

”Tänne jäivät vain eläkeläiset, ja nyt hekin ovat kuolleet. Minä taidan olla kylän vanhin.”

”Neuvosto-aika oli nuoruuden ja rakastumisen aikaa”

Maimu Berg syntyi vuonna 1945 Stalinin ajan Viroon. Perhe asui Tallinnan keskustassa kerrostalossa. Kustannusallalla työskentelevä isä kantoi kotiin pinoittain kirjoja – muun muassa Aleksis Kiven Seitsemän veljeksien vironkielisen käännöksen, jonka huumori teki 10-vuotiaaseen Maimu Bergiin lähtemättömän vaikutuksen.

Kiinnostusta Suomeen lisäsi myös Suomen radio, jota perheessä kuunneltiin paljon. Rautaesirippu ei estänyt radioaaltoja kantautumasta meren yli.

”Olin sillä tavalla omituinen lapsi, että hurahdin Sibeliuksen musiikkiin”, Berg nauraa.

Juuret Bergin pitkälle uralle Suomen Viron-instituutin kulttuurisihteerinä syntyivät siis jo lapsuudessa.

Lapsuudestaan Berg muistaa myös

sen, että silloin tällöin naapuriperheitä katosi ja tilalle muutti venäläisiä perheitä. Lapsena se ei tuntunut hänestä ollenkaan oudolta: venäläislapsista tuli uusia leikkikavereita, joilta hän oppi uuden kielen.

Vasta myöhemmin hän ymmärsi, että naapurit oli kyyditetty Siperiaan. Stalinin ajan kamaluus paljastui vähitellen.

”Minulla on valokuva, jossa tanssimme koulutovereideni kanssa kansantansseja koulun juhlasalissa. Yläpuolellamme roikkuu niin suuri Stalinin kuva, että meidän valokuvaamme mahtuivat ainoastaan Stalinin valtavat saappaat. Sen kuvan symboliikka on aika räikeää.”

Kirjoitettuaan ylioppilaaksi Berg lähti Tarton yliopistoon opiskelemaan ensin viron kieltä ja myöhemmin journalismia.

”Nyt sitä voi olla vaikea uskoa, mutta Tartto oli silloin aika ruma kaupunki. Siellä oli likaista ja köyhää”, Berg kertoo.

Opiskeluaika oli kuitenkin hauskaa aikaa. Berg tapasi yliopistolla tulevan aviomiehensä, psykiatrin ja kirjailijan

Vaino Vahingin. Vahing oli karismaattinen tyyppi, joka keräsi ympärilleen taideväkeä, ja pariskunnan kodista tuli Tarton luovan nuorison illanviettojen keskus.

Berg ja Vahing erosivat jo vuonna 1979, mutta säilyivät ystävinä Vahingin kuolemaan, vuoteen 2008, saakka. Heillä on tytär, joka työskentelee Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa tuomarina. Maimu Bergiltä ilmestyy heinäkuussa kirja entisestä miehestään.

”En minä voi sanoa, että neuvosto-aika olisi ollut pelkästään kamalaa tai huonoa. Se oli minun nuoruuteni aikaa, ja nuoruuteen kuuluu aina onnea, jännitystä ja rakastumista.”

Berg muistelee lämmöllä myös 70-lukua, jolloin hän työskenteli toimittajana Neuvosto-Viron ainoassa muotilehdessä Siluettissa. Lehti oli laadukkaiden muotikuviensa vuoksi muodin suunnannäyttävä Baltiasta Vladivostokiin. Sen venäjänkielinen 300 000 painos myytiin aina loppuun.

”Se oli inspiroiva työpaikka. Meillä oli melko vapaat kädet, vaikka jonkin verran lehden tekstejä jouduttiinkin mukauttamaan viralliseen ideologiaan.”

Noista ajoista Berg on kirjoittanut kirjan Muotitalo, joka ilmestyi Suomessa vuonna 2014.

Laulava vallankumous yhdisti kansan

Maimu Berg muistaa, kuinka 1980-luvun lopulla virolainen poliitikko Mart Laar, tuolloin vielä tavallinen nuori mies, alkoi myydä Tallinnan laulukentällä rintamerkkejä, joissa oli Viron lippu.

”Ihmiset rohmusivat niitä pinssejä. Tuntui aivan uskomattomalta nähdä niissä sinimustavalkoinen lippumme.”

Kun virolaiset, latvialaiset ja lietualaiset muodostivat elokuussa 1989 Baltian ketjun eli 600 kilometriä pitkän ihmisketjun Tallinnasta Riian kautta Vilnaan, Maimu Berg oli sattumalta

”

En minä voi sanoa, että neuvosto-aika olisi ollut pelkästään kamalaa tai huonoa. Se oli minun nuoruuteni aikaa, ja nuoruuteen kuuluu aina onnea, jännitystä ja rakastumista.

”

tyttärensä kanssa Suomessa suomalaisten ystävien luona. Hän katsoi tapahtumia televisiosta ja itki.

”Olin samalla uskomattoman onnellinen ja äärettömän harmissani, etten voinut olla mukana mielenosoituksessa.”

Berg kuitenkin ehti osallistua laulavaan vallankumoukseen monissa yöllisissä laulujuhlissa Tallinnan laululavalla. Siellä laulettiin isänmaallisia lauluja usein aamuun asti, koska kukaan ei malttanut lähteä kotiin.

”En ole koskaan kokenut vastaavaa yhtenäisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta kuin silloin. Jostain syystä me kaikki osasimme ne laulut, vaikka niiden laulaminen oli ollut kiellettyä vuosikymmeniä. Kai ne olivat meillä geneeissä”, Berg muistelee.

Viron suurin ongelma on kasvava epätasa-arvo

Välillä Maimu Berg ihmettelee, mihin 90-luvun alun yhteishenki on kadonnut.

Bergin mielestä Viro ei ole osannut hyödyntää pienen maan mukanaan tuomia etuja samoin kuin esimerkiksi Islanti. Ihmiset ajavat omaa etuaan, ja suurin ongelma tämän päivän Virossa on hänen mukaansa syvenevä kulu köyhien ja rikkaiden välillä.

E erityisen huonossa asemassa ovat maaseudulla asuvat köyhät eläkeläiset. Toinen ryhmä, josta Berg on huolissaan, ovat nuoret, joille ei löydy Virossa töitä kohtuullisella palkalla ja joiden täytyy muuttaa Suomeen tai muualle ulkomaille töiden perässä.

”Näin pienellä maalla ei olisi varaa menettää työvoimaa”, Berg sanoo.

Hän kummastelee myös maan verotuspolitiikkaa.

”En ymmärrä, miksei täällä ole vielä kukaan siirtynyt progressiiviseen tuloverotukseen. Toimiihan se Suomessakin.”

Muun muassa näihin asioihin Berg pyrki vaikuttamaan kansanedustajana Viron sosiaalidemokraattisessa puolue-

eessa vuosina 2011 – 2015.

Hänen mielestään Viron sosiaalidemokraatteja vaivaa kuitenkin näköalattomuus.

”Puolueelta puuttuu karismaattinen johtaja. Tarvittaisiin sellaisia visionärejä kuin Edgar Savisaar aikoinaan.”

Itsenäisyys ei ole itsestäänselvyys

Vaikka Berg pystyy luettelemaan monta epäkohtaa kotimaassaan, hän sanoo, että sinimustavalkoisen lipun näkeminen korvaa lähes kaiken.

”Vaikka naureskelen virolaiseen sarkastiseen tyyliin hallituksen töppäilyille, se on kuitenkin tämän maan oma hallitus.”

Viron lähihistorian valossa ei ole itsestään selvää, että Berg saa viettää täällä Saarenmaalla rauhassa kesää tyttärensä ja tämän perheen kanssa. Hän ei koskaan lakkaa arvostamasta sitä.

”Minun sukupolveni ei voi milloinkaan pitää itsenäisyyttä itsestäänselvyys. Itsenäinen Viro on meille uskomaton ihme.” ❖

Maimu Berg

- Tallinnalainen kirjailija, kriitikko, kääntäjä, poliitikko ja toimittaja, syntynyt 1945
- Toimittaja muotilehti Siluetti 1974 – 1990
- Pitkään Suomen Viron-instituutin kulttuurisihteerinä
- Kääntänyt useita suomalaisia kirjoja viroksi
- Kansanedustaja 2011 – 2015, Viron sosiaalidemokraattinen puolue
- Kaupunginvaltuutettu Tallinnassa.
- Kirjoittanut useita romaaneja, joista neljä suomennettu: Minä rakastin venäläistä, Pois, Kolme kohta-loa ja Muotitalo.

OP:n pääjohtaja
Timo Ritakallio:

Finanssialalla valta siirtyy asiakkaalle

Timo Ritakallion mukaan finanssialan kuningas on asiakas, joka odottaa yksilöllistä palvelua 24/7. Markkinoilla juhlat eivät ole vielä ohi: korot ovat matalat ja pörssikurssit korkealla. Ritakallio kuitenkin arvioi, että riskit ovat kasvaneet.

Ritakallio, 56, on työskennellyt OP Ryhmän pääjohtajana maaliskuun alusta lähtien. Tätä ennen hän oli Ilmarisen toimitusjohtaja.

Ritakallio on nyt toista kertaa OP Ryhmän palveluksessa. 10 vuotta sitten hän nimittäin siirtyi Pohjola Pankki Oyj:n varatoimitusjohtajan paikalta Ilmarisen varatoimitusjohtajaksi.

Koulutukseltaan hän on oikeustieteen maisteri, MBA ja tekniikan tohtori. Väitöskirjan hän teki pankkien strategioista.

Hänellä on monia luottamustehtäviä, muun muassa Suomen Olympiakomitean hallituksen puheenjohtajuus

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

KUVA: OP

Timo Ritakallio pitää selvänä, että OP:n kilpailijoita tulevaisuudessa ovat isot kansainväliset jätit, esimerkiksi maailman suurin ja nopeimmin kasvava kiinalainen verkkokauppayritys Alibaba, Google taikka Apple, joka on tullut maksamisen alueelle.

” Tässä tilanteessa on syytä arvioida, mitä osakkeita valtion kannattaa omistaa edelleen ja mitä osakkeita voisi käyttää realisointeihin. ”

Tälle vuodelle Suomessa odotetaan runsaan kolmen prosentin ja ensi vuodelle noin kahden ja puolen prosentin kasvua.

ja Outotecin hallituksen varapuheenjohtajuus.

OP on finanssiryhmä, jolla on 1,8 miljoonaa asiakasomistajaa ja 12 000 työntekijää. Se on markkinajohtaja pankki- ja vahinkovakuutus toiminnassa. Henkivakuutusmarkkinoilla ja varallisuudenhoidossa se kuuluu kärkikaksikkoon.

Markkinoilla vahva veto

Maailmantaloudessa vallitsee vahva veto: tälle vuodelle ennustetaan neljän prosentin kasvua.

USA on lähellä suhdannehuipua ja myös Kiinassa jatkuu reipas kasvu.

Ritakallion mukaan Suomessa kuluttajien luottamus on lujempi kuin pitkään aikaan osin matalan korkotason ansiosta. Myös yritykset näkevät lähitulevaisuuden valoisaana.

Tälle vuodelle Suomessa odotetaan runsaan kolmen prosentin ja ensi vuodelle noin kahden ja puolen prosentin kasvua.

Suomen kasvu ylittää pitkääst aikaa euroalueen keskiarvon. Kuitenkaan Suomen bkt ei ole vielä lääkään saavuttanut vuoden 2008 lukemia.

Työllisyysaste todennäköisesti saavuttaa Juha Sipilän hallituksen tavoitteen, joka on 72 prosenttia. Se on hyvä työllisyysuutinen.

Valitettavasti työllisyyteen liittyy myös huono uutinen: pelkän peruskoulun käyneiden työllisyysaste on viime vuosina laskenut tuntuvasti.

”Se on yhteiskuntapoliittisesti suuri ongelma, koska siihen liittyy syrjäytymisriskin kasvu”, Ritakallio arvioi.

Hänen mukaansa tämä ilmiö kertoo työmarkkinoiden muutoksesta. ”Robotit korvaavat työtä,

”*On syytä pohtia, miten voisi nopeuttaa velan takaisinmaksua, niin kauan kuin velanotto on vielä halpaa, eikä odottaa sitä, että velkaa joudutaan uusimaan korkeamman koron ympäristössä.*”

joka ei vaadi asiantuntemusta.”

Kannattaako velkaa ottaa lisää?

Kasvun piristymisestä huolimatta Suomen julkisen talouden tulot jäävät yhä pienemmiksi kuin menot. Julkisen velan suhde bkt:hen on nopeasti kaksinkertaistunut ja noussut yli 60 prosentin.

”Tänä vuonnakin otetaan lisää velkaa.”

Ritakallio pitää virhepäätelmänä ajatusta, että velkaa kannattaa ottaa lisää, kun korot ovat alhaalla.

”On syytä pohtia, miten voisi nopeuttaa velan takaisinmaksua, niin kauan kuin velanotto on vielä halpaa, eikä odottaa sitä, että velkaa joudutaan uusimaan korkeamman koron ympäristössä.”

Valtion osakeomistukset ovat nyt hyvissä hinnoissa.

”Tässä tilanteessa on syytä arvioida, mitä osakkeita valtion kannattaa omistaa edelleen ja mitä osakkeita voisi käyttää realisoiteihin.”

Ritakallion mielestä tästä aiheesta pitäisi käydä yhteiskunnallista keskustelua ensi vuoden eduskuntavaalien lähestyessä.

Koroissa ei akuuttia nousupainetta

Hän uskoo, että euroalueella lyhyet korot pysyvät alhaalla vielä ensi vuonna, vaikka EKP alkaa pikku hiljaa kiristää rahapolitiikkaa.

”Pitkissäkään koroissa ei ole nähtävissä suurta nousupainetta. Toisaalta inflaatiopaineet aiheuttavat joskus yllätyksiä pitkiin korkoihin.”

1980-luvun alkupuolella valtion bondien korko kohosi joissakin maissa jopa yli 10 prosentin. Nyt vastaava korko on alle 1 prosenttia.

Korkosijoittajan kulta-aika ohi

Pitkäaikaisiin korkoinstrumentteihin

Entistä avoimempi liiketoiminta johtaa Ritakallion mukaan kiristyvään kilpailuun. Varsinkin nuoret tekevät valintoja vertailemalla palveluita keskenään, kaverien kokemusten ja mielipiteiden perusteella.

sijoittaneelle kolme edellistä vuosikymmentä ovat olleet hyvää, laskevien korkojen aikaa.

”Nyt se on ohi”, Ritakallio sanoo.

Edessä on kaksi vaihtoehtoa: korot ja myös tuotot pysyvät alhaalla, taikka korot nousevat ja joukkovelkakirjojen arvo laskee.

2010-luvulla osakemarkkinat ovat hyötäneet alhaisen koron ympäristöstä. On eletty osakesijoittajan kulta-aikaa.

”Millainen on jakso, joka on edessä?”

Ritakallio arvioi, että osakkeiden hinnat eivät ole tolkuttoman kalliita nykyiseen korkotasoon nähden.

”Jos korot pysyvät alhaalla ja yhtiöiden tulokset nousevat, niin kurssit voivat nousta saman verran kuin tulokset.”

”Sen sijaan 2 prosentin korkoon nähden ne olisivat aika kalliita.”

Ritakallio vertaa sijoitusmarkkinoiden tunnelmaa juhliin, joissa pelätään valomerkkiä, mutta kenelläkään ei ole kelloa...

Digitalisaatio jyllää finanssialalla

Finanssiala uudistaa parhaillaan kovaa vauhtia toimintatapojaan digitaalisen teknologian avulla, joka yhdessä alustatalouden kanssa nostaa tuottavuutta ja luo uutta liiketoimintaa.

”Toimialarajat hämärtyvät, syntyy valtavasti uusia ideoita – ja ala saa paljon uusia kilpailijoita”, Ritakallio listaa teknologisen murroksen vaikutuksia.

Vastaava murros on meneillään kaupassa.

”Saksassa kuriiryhtiö DHL perusti tytäryhtiön ruoan verkkokauppaan. Sillä on nyt 20 000 tuotteen valikoima ja 5 miljoonaa asiakasta.”

Ritakallion mukaan olennainen kysymys on, mistä ja miten asiakkaat tavoitetaan 5 vuoden kuluttua.

Kuluttajat siirtyvät vauhdilla mobiiliin aikakauteen.

”Kaikilla täällä tänä iltana on jo laite taskussa ja moni käyttää sitä mitä erilaisimpien palveluiden käyttämiseen.”

Ratkaisevaa on tarpeiden muutos

”Finanssisektorin kannalta viime kädessä ratkaiseva ei ole teknologian muutos vaan ihmisten tarpeiden ja asiakaskäyttäytymisen muutos”, hän muistutti.

Ritakallion mukaan ei ole viisasta muuttua nopeammin kuin asiakas muuttuu.

”Parasta on mennä samaan tahtiin”, hän tiivistää.

Nykyasiakas odottaa yksilöllistä, laadukasta ja nopeaa palvelua, olipa kellonaika tai viikonpäivä mikä tahansa.

Entistä avoimempi liiketoiminta johtaa Ritakallion mukaan kiristyvään kilpailuun. Varsinkin nuoret tekevät valintoja vertailemalla palveluita keskenään, kaverien kokemusten ja mielipiteiden perusteella.

”Valta on siirtymässä asiakkaalle.” Digitalisaatio edistää palvelujen integroimista uusiksi palvelukokonaisuuksiksi.

Ritakallion konkreettinen esimerkki lähtee kesämökilläisen tarpeista.

”Jos teillä on kesämökki, ette ehkä halua ostaa palasina vakuutus- ja turvallisuuspalveluita.”

Hänen mukaansa on mahdollista paketoita samaan palveluun kaikki, mitä tarvitaan kesämökin riskien hallintaan vaikkapa murtovarkauden, vesivahingon tai lämmityksen katkeamisen varalta.

”Jos OP tarjoaa tällaisen palvelun, se ei tuota sitä yksin, vaan yhdessä ekosysteemin kanssa.”

Peruspankkitoiminta paikallista

Ritakallio pitää selvänä, että OP:n kilpailijoita tulevaisuudessa ovat isot kansainväliset jätit, esimerkiksi maail-

man suurin ja nopeimmin kasvava kiinalainen verkkokaupparyitys Alibaba, Google taikka Apple, joka on tullut maksamisen alueelle.

”Toisaalta meitä haastaa valtava joukko pieniä finanssiteknologiaan erikoistuneita startup-yrityksiä.”

Myös viimeainittu ryhmä pitää hänen mukaansa ottaa vakavasti, koska uudet fintech-yritykset muokkaavat hintamielikuvia ja määrittävät palveluille uusia tavoitetasoja.

EU pakottaa rajapinnat avoimiksi

Myös EU:n maksupalveludirektiivi PSD2 avaa pankkitoimintaa kilpailulle. Direktiivi tuli voimaan tammikuussa 2018.

”Voi syntyä uusia toimijoita asiakkaan ja pankin väliin, jolloin uhkana on se, että pankista tulee yhä enemmän vain tuotantokoneisto.

”Sitä emme tahdo, koska haluamme pitää kiinni asiakkaista.”

Ritakallion mukaan OP:n tavoite on maksimoida palveluillaan asiakasomistajien taloudellinen ja muu hyöty. ”Tähän väliin emme halua päästää ketään.”

Open banking, avoin pankkitoiminta tuo Ritakallion mukana OP:lle myös mahdollisuuksia.

”Mekin voimme hyödyntää muiden pankkien rajapintojen avautumista.”

”Hyökkäys on paras puolustus.” ❖

Juttu perustuu OP:n pääjohtajan Timo Ritakallion esitykseen Klubin Talouspolitiikan illassa 22. maaliskuuta. Isäntänä toimi Ari Valjakka.

Huolta nuorista miehistä

Nuoret miehet uhkaavat syrjäytyä yhä lukuisammin. Asialle voidaan tehdä paljon, kunhan toimenpiteisiin tartutaan riittävän varhain.

Kauniina keväisenä iltana Klubin pääsali oli ilahduttavan täynnä. Klubi-illassa keskusteltiin vakavasta asiasta, nuorten miesten syrjäytymisestä ja mitä sille voitaisiin tehdä. Panelisteina olivat Helsingin yliopiston sosiaalipolitiikan professori Heikki Hiilamo, Me-säätiön toimitusjohtaja Ulla Nord ja lastenpsykiatrian erikoislääkäri Jari Sinkkonen.

Nuorten, erityisten miesten, työttömyydestä ja syrjäytymisvaarasta, oli ollut Klubi-illan alla paljon lehtiartikkeleita ja yhteiskunnallista keskustelua. Se myös sävytti tilaisuutta.

Tarvitaan uutta osaamista

Sipilän hallitus oli pitänyt viikkoa ennen kehysriihensä. Siellä oli ollut esillä myös nuorten työllisyyden parantaminen. Oli osoittautunut, että 25-29-vuotiaiden miesten työllisyysaste oli laskenut vuosituhannen alkuun nähden viitisen prosenttiyksikköä.

Ulla Nord näki kehitykseen lukuisia syitä.

● Nykyään edellytetään ihan erilaista osaamistasoa kuin aikaisemmin. Työtehtävät ovat muuttuneet, eivätkä huonommin koulutetut ole pysyneet mukana.

Heikki Hiilamo tarkasteli kehityksen pitkä aikaväliä. Maatalous- ja teollisuusyhteiskunnat perustuivat miesten tekemiselle. Osaamisyhteiskunnassa tarvitaan ja edellytetään erilaisia valmiuksia.

● Tähän ei ole kiinnitetty aiemmin tutkimuksessa riittävästi huomiota. Vasta viime aikoina on esimerkiksi peruskoulun päästötodistukseen kiinnitetty enemmän huomiota.

Valtiovarainministeriön valtiosih-

KUVA:SCANSTOCKPHOTO

teeri Martti Hetemäki on nähnyt viime aikoina paljon vaivaa, jotta yhteiskunnassa suhtauduttaisiin nuorten miesten tilanteeseen sen vaatimalla painolla. Hän on useissa eri yhteyksissä osoittanut, millä tavoin poikien ja nuorten miesten

tyttöjä huomattavasti heikompi koulutustausta antaa huonommat eväät hyvään työllistymiseen ja menestymiseen. Hän oli löytänyt myös yhtymäkohtia alentuneeseen, vain noin 50 000 lapsen syntymiseen vuodessa. Yliopistossa opiskelevat nuoret naiset

Toimenpiteitä tarvitaan, ja kaikki on saatava mukaan. Toimenpiteet eivät voi olla liian kohdistettuja, jos tavoitteena on se, että kaikki saisivat tilaisuuden. Jos tässä ei onnistuta, voi esimerkiksi nuorten erilainen radikalisoitumiskehitys lisääntyä.

ja työttömät nuoret miehet eivät kohdata, eivätkä tietenkään perusta yhteistä kotia ja saa lapsia.

Professori Heikki Hiilamon mielestä kehitys on todella huolestuttava, monestakin näkökulmasta. Alueellisetkin erot ovat suuria. Pojat jäävät tai palaavat useimmin kotipakkakunnalleen, usein pieneen taajamaan tai maaseudulle. Tytöt opiskelevat hyvinkin pitkälle, eivätkä he palaa.

Perustyö tehdään koulussa

Mitä neuvoksi? Keskustelijat olivat sitä mieltä, että negatiiviseen kehitykseen pitää puuttua niin varhain kuin mahdollista. Ulla Nord peräänkuulutti tehokkaita toimia jo varhaiskasvatukseen ja peruskouluun.

● On tunnistettava lasten yksilölliset tarpeet. Tässä tarvitaan paitsi resursseja, iso toimintakulttuurin muutos, hän sanoi.

Peruskoulusta pääsee läpi oppilaita käsittämättömän puutteellisin tiedoin. Niillä ei nykyisessä yhteiskunnassa pärjää. Peruskoulu pitää rakentaa eri tavalla, erilaisten oppijoiden tarpeet huomioiden.

Jari Sinkkonen on tehnyt poikkeuksellisen mittavan, lähes 40 vuotta kestäneen uran lasten terveyteen, suojeluun ja kasvatukseen liittyvissä asioissa. Hän käy edelleen pitämässä alustuksia ja esitelmää eri puolilla Suomea, usein kouluissa.

● Tutkimustiedolla on osoitettu, että pojat kypsyvät selvästi tyttöjä myöhemmin. Tämä on syytä ottaa nykyistä paremmin huomioon, kun tavoitteena on se, että pojatkin ovat motivoituneita ja pärjäävät, sanoo Jari Sinkkonen.

Sinkkonen tähdentää, että pojat ovat toisenlaisia oppilaita koulussa. Nuoret naisopettajat eivät usein tunnista tätä. Kirjallisuusseiden valmistelu tai tarkkaan rajattujen tehtävien tekeminen eivät useinkaan johda parhaaseen lopputulokseen.

● Pojat haluaisivat päästä esimerkiksi luokasta ulos, havainnoimaan asioita luonnossa ja tekemään käsillään. Koneet voidaan panna kiinnikin,

vaikka pojat usein niiden käytössä hyviä ovatkin.

Kaikki on saatava mukaan

Ulla Nord on ollut nykyisessä toimeensa Me-säätiössä vuodesta 2015. Säätiön tarkoituksena on vähentää yhteiskunnallista eriarvoistumista ja syrjäytymistä erityisesti lasten ja nuorten parissa. Sitä ennen hän veti Helsingin Diakonissalaitoksella Vamos-palvelukokonaisuutta myös erittäin haasteellisen asiakaskunnan kanssa. Kokemusta ja kanttia puhua on siis yllin kyllin.

● Monet nuoret, jotka voivat huonosti, voivat todella huonosti. Kiulu muihin kasvaa koko ajan. Nuorten vanhemmatkaan eivät jaksaa. Ei riitä, että sanotaan nuorille vain että ryhdistäydy!, kertoo Ulla Nord.

Toimenpiteitä tarvitaan, ja kaikki on saatava mukaan. Toimenpiteet eivät voi olla liian kohdistettuja, jos tavoitteena on se, että kaikki saisivat tilaisuuden. Jos tässä ei onnistuta, voi esimerkiksi nuorten erilainen radikalisoitumiskehitys lisääntyä.

Jari Sinkkonen kertoi, että pahoinvointi nuorten keskuudessa on todella suurta. Läheteitä hoitoon tulee "ovista ja ikkunoista". Jo perustasolla, kuten äitiysneuvoloiden laadukkuuden turvaamisella, asiat on saatava kuntoon. Esimerkiksi tietokoneiden ja sosiaalisen media peliriippuvuudelle pitää tehdä paljon enemmän.

● Jokaisella lapsella ja nuorellakin pitää olla ainakin yksi turvallinen aikuinen koulussa. Tiedän, että erästäkin lasta oli yrittänyt auttaa jopa 120 ammattiauttajaa, mutta kellään ei ollut kokonaisvastuuta.

Keskustelussa sivuttiin luonnollisesti myös ajankohtaista sosiaali- ja terveyspalvelujen kokonaisuudesta. Miten se vaikuttaisi syrjäytymisvaarassa olevien asemaan? Turvaututtaessa sosiaali- ja terveyspalveluihin ollaan jo usein myöhässä.

Heikki Hiilamo uskoi, että soteuudistuksessa osataan ottaa huomioon myös palveluja eniten tarvitsevien asema.

● Heikoimmassa tilanteessa olevat tulevat kärsimään eniten, jos uudistusta ei toteuteta. Olen huomannut, että esimerkiksi Pirkanmaalla on syrjäytymiskehityksen ehkäisemiseksi paljon pöhinää, hän kertoi.

Panelistit näkivät kuitenkin paljon myönteistäkin. Yhteiskunnassa on kerätty voimia esimerkiksi nk. NEET-nuorten (ei työssä, ei koulutuksessa, ei harjoittelussa) aseman parantamiseksi. Tehokkaita toimenpiteitä on ollut edistämässä myös aloitteillaan tasavallan presidentti Sauli Niinistö. Maaliskuussa julkistettiin Tampereen yliopiston professori Juho Saaren johtama eriarvoisuuden ehkäisemistyöryhmän tuhti ehdotuskokonaisuus. Jari Sinkkonen kertoi, että myös äitinä ja isänä olemisen valmiuksista ollaan aiempaa kiinnostuneita.

Paljon on vielä tehtävää. Tarvitaan esimerkiksi matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia. Urheilua pitää harrastaa myös liikuntana, ilman korostunutta suorittamista. Kaikkien eri kulttuuri- ja liikuntamuotojen harrastamisen pitää olla myös mahdollista sekä tytöille että pojille. Silloin kaikki voivat olla mukana.

Illan keskustelu oli vilkasta. Vanhemmuutta voi myös oppia ja sitä voi kouluttaa, oli yksi havainto. On kaikkien asia, että kaikki saadaan mukaan. Koulutus-, sosiaali- ja terveyspanostusten pitää olla riittäviä. Kansalaisyhteiskunta ja järjestöt voivat tehdä paljon. Nuoret pitää saada heille luontevalla tavalla kiinni koulutuksesta ja työn tekemisestä. Ketään ei saa jättää yksin. ❖

Juttu perustuu 19. huhtikuuta Klubilla pidetyn Klubi-illan antiin. Illan teemana oli "Nuoret miehet – olemme huolisamme teistä". Heikki Hiilamo, Ulla Nord ja Jari Sinkkonen olivat illan panelistit. Isäntänä toimi Pekka Piispanen.

Suurlähettiläs Mikko Hautala:

Venäjän-suhteet ovat kunnossa

”Resepti on ollut kohtuullisen toimiva”, kommentoi Moskovan-suurlähettiläs Mikko Hautala Suomen viime vuosien Venäjän-politiikkaa.

Hänen mukaansa sen tunnustavat myös käytännössä kaikki Suomen läntiset kumppanit.

Mikko Hautala, 45, nimitettiin Moskovan-lähettilääksi reilut kaksi vuotta sitten 43-vuotiaana, nuorempana kuin yksikään edeltäjänsä. Hän on aikaisemmin palvellut Kiovassa, Brysselissä ja kertaalleen myös Moskovassa.

Hautala on työskennellyt ulkoministeriössä muun muassa ulkoministeri Alexander Stubbien diplomaattivastustajana. Ennen nykyistä tehtäväänsä hän oli tasavallan presidentin kanslian ulkopoliittinen neuvonantaja ja kabinettin jäsen. Hautala on myös Klubin jäsen.

”Suomen ja Venäjän suhteet ovat olosuhteisiin nähden hyvät ja toimivat”, Hautala sanoi Klubin ulkopoliittikaikillaan 3. toukokuuta.

”Kontaktit ovat säilyneet, keskinäinen yhteys kaikilla tasoilla, hengeltään rakentava yhteistyö on jatkunut niissä asioissa, joissa pakotteet eivät estä sitä.”

Suomi on jopa lanseerannut uusia kannatusta saaneita tavoitteita, esimerkiksi toissa vuonna lentoturvallisuusaloitteen ja viime vuonna mustahiilialoitteen Arktisessa neuvostossa, jossa Suomi on puheenjohtajamaa.

Arktisten alueiden vanhentuneet energialaitokset synnyttävät mustaa hiiltä, joka kiihdyttää jäätiköiden sulamista.

Venäjän media yleensä neutraali

Hautalan mukaan Suomessa on joskus herkkyyttä samastaa Venäjän median yksittäiset jutut maan virallisen linjan kanssa.

Venäjän media on viime vuosina kohdellut Suomea yleensä asiallisesti.

Moskovan suurlähettiläs Mikko Hautala.

Tyypillinen viikottainen juttumäärä Suomesta on noin kaksisataa. Niistä suunnilleen 5 on negatiivisia, 5 positiivisia ja 190 neutraaleja.

”Tämä kokonaisvolyymin kautta hahmotettava iso kuva on syytä pitää mielessä. Mustamaalauskampanjasta sellaistaakin on aiemmin nähty – ei nyt ole merkkejä.”

Venäläisten Suomi-kuva on varsin positiivinen. Kyselytutkimuksen mukaan 68 prosenttia suhtautuu Suomeen erittäin myönteisesti tai myönteisesti, 20 prosenttia ei osaa sanoa kantaansa ja 10 prosenttia asennoituu kielteisesti.

Putinin toukokuun käskyt

Hautala ennakoii Klubilla, että Venäjän maaliskuussa uudelleenvalittu presidentti Vladimir Putin julkistaisi presidenttikautensa alkajaisiksi uudet ”ukaasit”, suuntaviivat Venäjän kehittämisestä, joissa taloudella olisi merkittävä osa.

Näin myös tapahtui. 7. toukokuuta Putin asetti niin kutsutuissa toukokuun käskyissään tavoitteeksi venäläisten elinajanodotteen nousun ja

köyhyyden puolittamisen.

Hautala osasi ennustaa myös sen, että Dmitri Medvedev jatkaisi pääministerinä.

”Hän on lojaali, kokenut toimija, jolle ei ole helppoa löytää korvaajaa.”

Hautalan mukaan pääministerin henkilöstä ei kannata tehdä johtopäätöksiä Putinin seuraajan suhteen. ”Tämän ratkaisun aika on paljon myöhemmin, vuosien kuluttua”, hän sanoi.

Rakenneuudistukset – turha toivo?

Putinin ohjelman mukaan Venäjän pitää nostaa tuottavuutta, lisätä innovaatioita ja kasvaa maailman viiden suurimman talouden joukkoon

Uudistusohjelmaa on kritisoitu siitä, että se jätti välttämättömät rakenneuudistukset hämärän peittoon.

Julkisen talouden, mukaan luetuna valtionyhtiöiden rooli on hyvin vahva. Investointien kasvu on liian pientä talouskasvun vauhdittamiseksi kunnolla.

Itse asiassa Venäjällä ei ole puutetta talouspoliittisista reformiehdotuksista. Skaala ulottuu Putinin liberaalin suosikin Aleksei Kudrinin rakenneuudistuslinjauksista puheisiin, joissa vaaditaan setelipainon käynnistämistä investointien rahoittamiseksi.

”Perinpohjaisille uudistuksille ei kuitenkaan ole juuri kysyntää yhteiskunnassa”, Hautala arvioi.

Poliittisella johdolla ei siis ole suurta kannustinta saati pakkoa nopeisiin liikkeisiin.

Kasvu vaatimatonta, väestö supistuu

Kasvu on edelleen vähäistä. Viime vuonna Venäjän bkt kasvoi vain 1,5 prosenttia.

”Vaikka viime vuonna Venäjän talous palasi kasvuun, monien venäläisarvioiden mukaan kovin merkittävää talouskasvua ei ole näköpiirissä”, Hautala kertoi.

Lännen Ukraina-pakotteet eivät ole Venäjän talouskasvun hitauden perus-syy, vaan kasvuvauhti hiljeni jo ennen

Venäjän budjetti on laskettu sen varaan, että öljybarrelin hinta olisi 40 dollaria. Toukokuun alussa 2018 se oli yli 70 dollaria, ja kansainvälisen tilanteen takia sen ennustettiin pysyvän toistaiseksi korkealla.

Klubilaiset kuuntelivat Moskovan suurlähettiläs Mikko Hautalan esitystä Suomen Venäjäsuhteista erittäin kiinnostuneina.

niitä. Väestönkehitys on olennainen osa Venäjän talouden dynamiikkaa. Siltä osin trendi on negatiivinen. Työelämään tulee nykyisin puolet pienempiä ikäluokkia kuin 10 vuotta sitten.

Demografia otettiin huomioon myös Putinin uusissa ukaaseissa, joiden mukaan väestökehityksen parantaminen on keskeinen tavoite.

Valtiontaloudessa taas ei ole akuuttia hätää, vaan rahaa tulee yli budjetoidun kulutuksen. Venäjän budjetti on laskettu sen varaan, että öljybarrelin hinta olisi 40 dollaria. Toukokuun alussa 2018 se oli yli 70 dollaria, ja kansainvälisen tilanteen takia sen ennustettiin pysyvän toistaiseksi korkealla.

Taluspoliitikassa on tullut siis aika täydentää viime vuosina hupenneita valtiontalouden rahastoja.

Toistaiseksi on epävarmaa, miten valtion lisätulojen käyttö jakautuu toisaalta Putinin lupaamien infra-, koulutus- ja terveysinvestointien, toisaalta kirstujen täyttämisen välillä.

Skripalien tapaus muutti ilmapiiriä

Idän ja lännen suhteet huononivat maaliskuussa 2018 ”normalisoiduttuaan” sitä ennen jonkin aikaa.

Hautalan mukaan kyse oli tosin

normalisoitumisesta vain siinä mielessä, että miltei kaikki EU-maat olivat palauttaneet poliittisen tason Venäjän suhteet, jotka monilla katkesivat 2014 pakotepoliittikan takia. Vielä 2016 syksyllä Suomi oli ainoa Pohjoismaa, jolla oli ministeritapaamisia Venäjän kanssa, mutta sen jälkeen kaikki pohjoismaat ovat palauttaneet yhteytensä.

Hautalan mukaan Sergei ja Julija Skripalin myrkytys – ja myös Syyrian kaasuisku – toivat pintaan myös sen, että Ukrainan kriisissä ei ollut tapahtunut edistystä.

Skripalien tapaukseen liittyneet karkotukset ja vastakarkotukset olivat suhteiden heikentymisen välitön seuraus.

Hautalan mukaan muutamat hänen venäläiset kollegansa pitivät ymmärrettävänä, että Suomi tuki tässä yhteydessä toista EU-maata. Suomi karkotti yhden venäläisdiplomaatin. Venäjän vastatoimi oli täsmälleen samanlainen.

Eniten Venäjällä vaikuttavat kuitenkin Yhdysvaltain uudet pakotteet, jotka ovat heiluttaneet ruplan kurssia. ”Pakotteet lisäävät epävarmuutta ja varjostavat osaltaan Venäjän talouden näkymiä”, Hautala arvioi.

Jatkossa on mahdollista, että Venäjän suuryritysten suhteet lännen yritysten ja pankkien kanssa vaikeutuvat

merkittävästi.

Venäjän vastapakotteista ei toukokuun alussa vielä ollut ennakkotietoa.

MM-kisat tuovat ”tuumaustauon”

Hautala piti mahdollisena, että Venäjällä 14. kesäkuuta alkavat jalkapallon MM-kisat, joihin tulee paljon vieraita eri puolilta maailmaa, merkitsevät jonkinlaista ”suojasäätä” tai ainakin ”tuumaustaukoa” Venäjän lännensuhteissa.

”Venäjä pyrkii myös osoittamaan, että sillä on kansainvälistä kaikupohjaa eikä länsi ole koko kansainvälinen yhteisö.”

Seuraava idän ja lännen suhteiden tärkeä välipysäkki on USA:n välivaalit marraskuussa 2018.

”Jos USA tässä yhteydessä päätyy siihen johtopäätökseen, että Venäjä on pyrkinyt puuttumaan vaaleihin, tilanne näiden suurvaltojen välillä kärjistyy luullakseni entisestään”, Hautala arvioi.

Samalla hän korosti, että loppuvuoden 2018 kehityksestä on erittäin vaikeaa antaa pitävää ennustetta. ❖

Teksti perustuu suurlähettiläs Mikko Hautalan alustukseen Klubin Ulkopoliittikan illassa 3. toukokuuta. Isäntänä toimi Pertti Torstila.

KAUPUNKIMAANTIEDE pelastamassa Helsingiä

KUVA: YRJÖ KLIPPI

Helsingin yliopiston kaupunkimaantieteen professori Mari Vaattovaara pohtii, mikä on hyvä elämä.

Professori Vaattovaara kertoo tutkimusalueestaan, joka poikkileikkaa yhteiskunnallisia ja kulttuurisia ilmiöitä sekä alueellista kehitystä kaupungissa. Kaupunkimaantiede tutkii ihmisen ja rakennetun ympäristön suhdetta. Illan keskusteluun prof. Vaattovaara haluaa nostaa neljä asiaa: hyvän elämän historialliset lähtökohdat, kaupunkien tiivistämisen ja kaupunkibulevardit, asumisen toiveet sekä segregaatian.

Hyvä elämä on mielentila, sanoo prof. Vaattovaara. Jokainen yksilö itse määrittää mitä se on. Se voi olla juuri se tunne, minkä kokee kotikadullaan, kotiovella, astuessaan sisään omaan kotiin. - Uusissa taloissa ei ole luonnetta. Ne ovat kuin päällekkäin kasattuja legopalikoita.

Kaupunkia rakennetaan pidemmälle kuin 100 vuodeksi

Olemme kaupungistumisen kiireessä

unohtaneet ihanteet ja tilalle on tullut asuntotuotannon tarve.

Kaupunkibulevardeista Vaattovaara sanoo, että halutaan tiivistä kaupunkia. Esimerkkeinä professori mainitsee Töölön ja Haminan kaupunkirakenteen. - Tiivis rakentaminen ei ole sitä, että rakennetaan tornitaloja keskelle ei mitään. Asuntotuotanto on menossa yhä pienempiin asuntoihin. Mari kyseenalaistaa tämän, koska seurauksena voi olla negatiivinen alueellinen eriytyminen – segregatio.

Helsingissä ja muissa Suomen isoimmissa kaupungeissa on menossa kaupungistumisen toinen aalto. Onko lopputuloksena se, että on vain viisi todellista kaupunkia jäljellä? Kyse on väestönkasvusta, ei kilpailusta Turku ja Tamperetta vastaan, vaan Helsinki kasvaa maahanmuuton kautta, koska työikäinen kantaväestö vähenee. Tauskana kaupungistumiselle on asuntopoliittika.

Pekka Kuusen mukaan asuntopoliittikalla on pyrkimys turvata kaikille hyvän elämän lähtökohdat.

”Kaupunkia rakennetaan vuosikymmeniksi, ellei peräti -sadoiksi. Ei voida

tukeutua hetkelliseen tarpeeseen.”

Kaupunkibulevardit

Helsinki halutaan rakentaa tiiviiksi. Pääomasijoittajien mukaan 20 neliön yksiöt ovat heikommin tuottavia kuin 15 neliön. Suomeen tulleet kansainväliset sijoittajat toimivat kehityksen taustalla. Vertailun vuoksi: Kööpenhaminassa on kielletty 55 neliön asunnot. - Tuntuu älylliseltä laiskuudelta tukkia Helsingin keskustan ainoita sisääntuloväyliä, sanoo Vaattovaara.

Tiiviin rakentamisen ihanne vie harhateille. Suunnitellut bulevardit eivät edes ole rakennetussa kaupungissa. Karttakuva sisääntuloväylistä kertoo karun totuuden - halutaan rakentaa kymmeniä kilometrejä parisisäistä bulevardeja metsään. Helsingin rakennusten alla on viisi prosenttia maan pinta-alasta. Kahdeksan prosenttia alueen väestö asuu Helsingissä. Toisaalta - Kalasatamia pitäisi rakentaa yksi vuodessa, jotta vastattaisiin kasvutarpeeseen. Soininvaaraa siteeraten: ”Espoo on rakennettu kuin haulikolla ampuen.

Suurin osa Helsingistä on raken-

nettu 1950-luvulla. Miksi ei tiivistetä sinne, missä jo on tiivistetty?

Miksi pitäisi mennä Länsiväylän päälle? Töölön rakennustehokkuudella mitoitettuna pääkaupunkiseudulle mahtuisi 10 miljoonaa ihmistä.

Liikenne

Tällä hetkellä 80 000 autoa liikkuu päivässä tuloväylillä. Jos nyt katkaistaan Länsiväylä, niin rekkvoja, busseja ja muuta raskasta liikennettä siirtyy muualle - minne? Nyt on nähtävissä kehitys länsimetron liepeillä, esimerkiksi Otaniemi kasvaa voimakkaasti. Onko tarvetta mennä rakentaa mereen, puistoihin ja moottoritien päälle?

Hyvä elämä

Tutkimusten mukaan vain pieni vähemmistö haluaa asua kerrostaloissa. Onko ideaali ihmisen mittakaavainen omakotiasuminen?

Pääkaupunkiseudulle tulevien määrä on jatkuvassa kasvussa ja samaan aikaan pinta-ala huoneistoja kohti – asuinkeuhkalojen pinta-ala on pienentynyt koko ajan, se on nyt 51

ja pientaloissa 66. Onko tämä haluttu kehitys? Euroopassa pienimmät asunnot ovat Prahassa, Rigassa ja Vilnassa. Haluamme olla tässä joukossa? Me ansaitsemme enemmän.

Segregatio

Alueelliset erot ovat kasvaneet. Köyhät ja huono-osaiset asuvat entistä selvemmin omissa naapurustoissaan ja koulutetut ja hyväosaiset omissaan. Itäinen Helsinki erottuu tilastojen mukaan selvästi - 20 huonoimmin rankatun alueen joukossa on 17 aluetta Itä-Helsingistä.

Heikommilta alueilta muutetaan muualle eniten sosiaalisten ongelmien vuoksi. Eskaloituminen jatkuu, koska työikäisten lisäys tulee maahanmuuttajista.

Asuntoaloitusten määrä kasvaa, mutta tuloksena on se, että aloitetaan yhä pienempiä kerrostaloasuntoja. Tulisiko asettaa vaatimus, ettei mikään kaupunginosa saisi alittaa korkeaksi asetettua palvelujen ja elintilojen minimitasoa? Raja-arvo, jonka alle ei saada mennä.

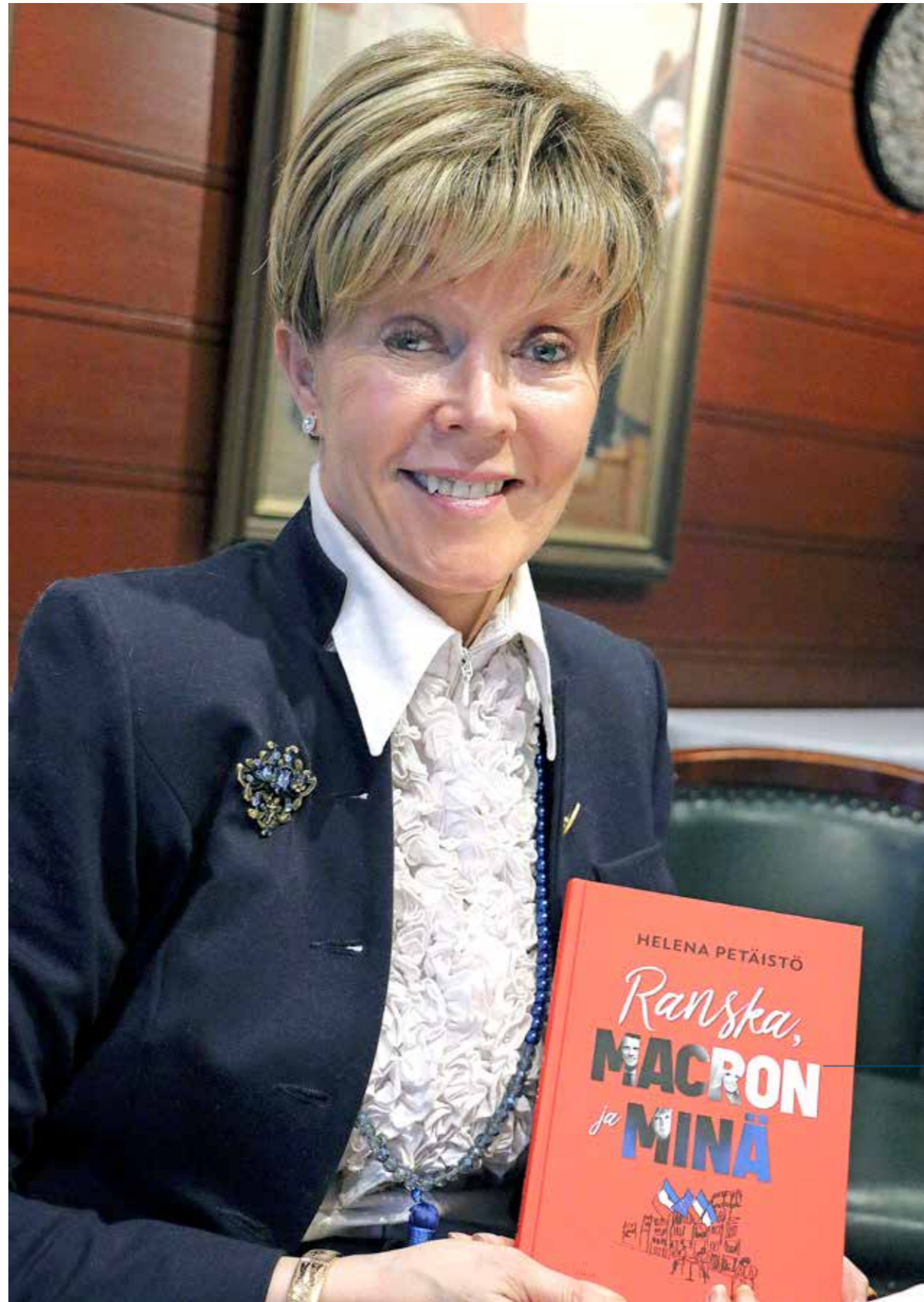
Mikä on kaupunkisuunnittelijan

mielestä maailman paras kaupunki? Vaattovaara mainitsee Barcelonan ja New Yorkin. Perusteluina hän sanoo, että vanhat kaupungit ovat tiiviitä luonnostaan.

Kirjoitus perustuu Helsingin Suomalaisella Klubilla 1.3.2018 pidettyyn klubi-iltaan, jonka vieraana oli Helsingin yliopiston kaupunkimaantieteen professori Mari Vaattovaara.

Kaupunkimaantiede

● Kaupunkimaantiede on aluetieteen erikoistumisala, joka tutkii yhteiskunnallisia ja kulttuurisia ilmiöitä sekä alueellista kehitystä kaupungeissa. Kaupunkimaantieteen tutkimusaiheita ovat esimerkiksi kaupunkirakenteessa tapahtuvat muutokset ja niiden taustalla olevat toimijat, kaupunkipoliittika tai kaupunkitilan sosiaaliset merkitykset.

Helena Petäistö Kirjan illassa

Ranska, Macron ja minä

Toimittaja Helena Petäistö, kaikille suomalaisille tuttu Pariisiin kirjeenvaihtaja, tietokirjailija ja kolumnisti innosti toukokuun Kirjan illan väkeä kuin Ranskan uusi presidentti.

Helena Petäistön raportteja Ranskasta ja Brysselistä on ollut ikävä hänen eläköitymisensä jälkeen, mutta työ jatkuu – matkaoppailla Euroopan ytimestä, johdatuksilla teen juonnin saloihin ja nyt uudella kirjalla Ranskan politiikasta. Se avaa samalla näkökulmia EU:n tulevaisuuteen.

Petäistö seuraa kirjassaan Ranska, Macron ja mina Euroopan ja Ranskan sodan jälkeisiä vaiheita kuin jänni-

tysnäytelmää – mukana aina kirpeitä mausteita eli teräviä huomioita ranskalaisen kansanluonteen omituisuudesta.

Ranskalaiset rakastavat kuningasta ennen mestausta

Eurooppa ja ennen muuta Ranska koki jymy-yllätyksen keväällä 2017, kun presidentinvaalien voittajaksi nousi Emmanuel Macron, alle nelikymppinen investointipankkiiri ja yleisnero. Mutta miten hänelle mahtaa käydä: Ranskassa ovat rautatieläiset lakkoilleet ja opiskelija mellakoineet. Vuoden 1789 vallankumouksesta ei ole oikein toivuttu, mutta kuningasta kaivataan?

”Uuden kuninkaan pää halutaan katkaista aina uudestaan eli presidentti valitaan suurella hurraa-huudolla, kunnes hänet teurastetaan poliittisesti. Näinhän kävi Hollannelle, mutta myös melkein kaikille viidennen tasavallan presidenteille. Ranskan rautatieläiset yrittävät nyt tehdä sen myös Emmanuel Macronille, hänen suosionsa lähti laskuun. Hän näyttää selviävän tästä: kannatus on taas noususuunnassa, neljänkymmenen prosentin tietämissä. Edes rautatieläiset eivät ole saaneet maata kaaokseen”, Petäistö arvioi.

Helena Petäistön mielestä Macron on oikea hurmuri – jopa Donald Trump tuntuu olevan hänen otteessaan. Ystävyys kukoistaa, vaikka Macron on eri mieltä:

”Macronin vierailulla Washingtonissa he pitivät selvästi toisistaan ja kulkivat käsi kädessä. Ja Kiinan

keisarikin pitää tästä pojasta. Kaikki johtajat haluavat tavata hänet.”

Macronin nousu oli poliittinen ihme

Helena Petäistö kertoo kuinka Emmanuel Macron on huippulahjakas, mutta nousu presidentiksi oli silti uskomaton ja odottamaton suoritus:

”Tuiki tuntematon entinen investointipankkiiri, jolla ei ole edes omaa puoluetta ja joka ei ole koskaan aiemmin ollut ehdokkaana yksissäkään vaaleissa, singahti meteoriitin tavoin kaikkien ohi eurooppalaisen mahtivaltion presidentiksi maan historian repivimmän ja yllätyksellisimmän vaalitaistelun tuloksena.”

Ehkä kaikkein suurin yllätys oli, että hänen puolueensa En Marche voitti heti perään ylivoimaisesti myös parlamenttivaalit ja kansalliskokoukseen tuli ”vallankumous”.

”Elämässä on liikkeessä olevia voimia: ne voimat täytyy vain luoda ja ratkaisut seuraavat.”

En marche sai 577 paikan parlamentista 308, enemmistön, kansanedustajista 78 prosenttia meni vaihtoon. Mukaan tuli uusia eri tavoin koulutettuja päättäjiä, neljännes on alle nelikymppisiä, aiemmin suuri osa oli yli kuusikymppisiä. Naisia on 69 kpl enemmän.

”Hallituksen tavoitteet ovat kovia: työllisyys, investointeja, talous EU:n vaatimaan kuntoon. Macronin ehdottomasti suurin haaste on onnistua hallitsemaan ja uudistamaan maata,

Helena Petäistö kertoo, kuinka Macron on kasvanut toisaalta professori-lääkäriperheessä, toisaalta isoäiti Manetten vaikutuspiirissä – isoäiti on melkein kuin hyvä haltija.

” Ranskan poliittisesta elämästä puuttuu kuninkaan hahmo. Macron mieltää itsensä monarkki-presidentiksi – ja se miellyttää kansaa. ”

”Emmanuel Macronia voi verrata kaunopuhujana Ronald Reaganiin, joka osasi lumota kuulijansa”, sanoo Helena Petäistö.

Onko Macron myös Euroopan uudistaja?

Macron ei ole vain Ranskan presidentti, hänestä odotetaan EU:n uudistajaa. Avaus Saksan ja liittokansleri Angela Merkelin suuntaan on onnistunut.

”Macron tuli kuin viime hetkessä tulpaksi populismille, joka nostaa päätään Euroopassa. Nyt kysytään, kykeneekö Macron antamaan koko maanosallemme uuden suunnan. Saksan liittokansleri Angela Merkel ja presidentti Emanuel Macron tulevat hyvin toimeen. Tämä yhteistyö on ollut aina hyväksi Euroopalle, kuten Adenauerin ja de Gaullen, Schmidtin ja Giscardin, Kohlin ja Mitterandin aikoina.”

Macron on puhunut yhtenäisen EU:n puolesta ja kannattaa myös yhteistä valtiovarainministeriä euroalueelle. Tämä herättää suurta vastustusta, vaikka velkojen yhteisvastuuta edes Macron ei esitä. Macron vastasi – englanniksi - presidentti Trumpin päätökseen vetäytyä Pariisiin ympäristösopimuksesta: ”Lets make the planet great again.” Tehkäämme planeettamme jälleen suuri.

”Emmanuel Macronia voi verrata kaunopuhujana Ronald Reaganiin, joka osasi lumota kuulijansa. Hän muistuttaa nuorta Tony Blairia, joka avasti Britannian labourille ja sosiaalidemokraateille laajemminkin kolmannen tien. Häntä on verrattu myös nuoreen Napoleoniin. Maailman huipulehdet ovat kutsuneet häntä Euroopan uudeksi johtajaksi, jota tarvitaan myös muualla.”

Macronin Brigitte hurmaa miehensä rinnalla kansaa

Helena Petäistö näyttää yleisölle maailman huippulehtien kansia, joissa Macronia kuvataan Euroopan uudeksi toivoksi. Petäistö itse vertaa hänen puolisoaan Brigitteä prinsessa Dianaan, jos kansansuosiota mitataan.

”Macronin koulun äidinkielen opettaja, Madame Auzière eli Brigitte rakastui oppilaaseensa. Tämä vaaral-

jossa omaan napaan tuijottava, haasteita pelkäävä, uudistuksia vastustava ja kaikesta napiseva, uppiniskainen kansa jaksaa aina harata vastaan. Macron ei peittele sitä, mitä aikoo. ”

Presidentin valtaoikeudet kopioitiin Suomen laista

Petäistö kuvailee, kuinka Macron ymmärsi heti valintansa jälkeen, mitä tarkoittaa olla Ranskan presidentti: se on suuri rooli, jossa on käyttäydyttävä arvokkaasti ellei peräti kuninkaallisesti. Petäistö kertoo, että edeltäjä Hollande halusi olla normaali ihminen – ja epäonnistui juuri siksi.

”Ranskan poliittisesta elämästä puuttuu kuninkaan hahmo. Macron mieltää itsensä monarkkipresidentiksi – ja se miellyttää kansaa. Virkaanasettaisseremoniassa hän käveli yksin arvokkaasti ja hitaasti halki Louvren historiallisen alueen – ja osoitti millainen on Ranskan presidentti.”

Ranskan poikkeuksellisen vahva presidentti-instituutio perustuu myös lakiin – kyse ei siis ole mielikuvista. Sen loi aikoinaan presidentti Charles

de Gaulle – ja muistammehan minkä mallin mukaan?

”Niin, aika harva ranskalainenkaan tietää, että de Gaulle sai idean presidentin valtaoikeuksiin Suomen ensimmäisestä perustuslaista. Heillä tämä valta on säilynyt presidentillä päinvas-toin kuin meillä.”

Suomessa oli totuttu yli 700 vuotta kuninkaisiin ja tsareihin, ei ihme, että K.J. Ståhlberg rakensi monarkkistisen presidentin meillemkin – tosin nyttemmin valtaa on riisuttu, mutta taitava presidentti käyttää meilläkin tätä perinnettä yhä hyväkseen.

Helena Petäistö vertaa Ranskan presidenttejä ja löytää historiasta Georges Pompidoun samantapaisen analyysin kuin Macronilla on:

”Yhteiskunta on jumissa ja siihen on kolme syytä, heikko talous, valtion puutteellinen toiminta, sosiaalisten rakenteiden vanhanaikaisuus ja kyvyttömyys uudistua. Ranska näyttää nyt saavan budjettivajeensa kuriin eli Macron ei vain hurmaa, vaan myös saa aikaan tuloksia, ensi kertaa vuosikymmeniin.”

” Macronin poliittinen kehitys on poikkeuksellinen. Vanhemmat äänestivät sosialisteja. Macron opiskeli yhteiskuntatieteitä ja filosofiaa, hankki omaisuuden Rotschild-investointipankkiirina ennen kuin hänestä tuli presidentti Hollanden neuvonantaja, Elysee-palatsin virkamies. ”

Täysi salillinen oli tullut kuuntelemaan kirjaillassa haastateltua suosittua tv-kasvoa ja kirjailija Helena Petäistöä.

linen tarina sai onnellisen lopun. Kun heidät vihittiin vuonna 2007 komea sulhanen oli 29-vuotias ja sipsakka, tyttömäinen morsian 53-vuotias. Uskomatonta on sekin, että Brigitten lapset, jotka ovat Manun – kuten Macronin lempinimi kuuluu – ikäluokkaa ymmärtävät isäpuoltaan hyvin.”

Ranskalaiset ovat tottuneet siihen, että presidenteillä on suhteita sinne tänne ja ties kuinka mones avioliitto menossa – Francois Mitterandilla oli enemmän lapsia avioliiton ulkopuolella kuin avioliitossa. Sarkozyn vaimo lähti lipettiin heti presidenttikauden alussa ja vasta kolmas vaimo Carla Bruni, Trumpin entinen ystävä, sai hänet rauhoittumaan. Chiracilla oli tyttöjä, kuten italialaistähti Claudia Cardinale. Jopa väritön presidentti Hollande oli moniavioinen.

Helena Petäistö kertoo, kuinka Macron on kasvanut toisaalta professori-lääkäriperheessä, toisaalta isoäiti Manetten vaikutuspiirissä – isoäiti on melkein kuin hyvä haltija. Toisaalta vaatava opettaja, entinen rehtori, joka pani pojan kehittämään kykyjään – he

keskustelivat puhelimessa päivittäin.

Elysee-palatsin Mozart luopui pankkiirin urasta

Macron on opiskellut talouden lisäksi filosofiaa, kiinnostunut mystiikasta, tullut kristityksi omasta aloitteestaan vasta 12-vuotiaana, jolloin hänet on kastettu ja hän on saanut oman isoäitinsä kummikseen. Pikku Manu oli pikkuvanha lapsi ja varhaiskypsä nuori, jota opettajatkin ihailivat koulussa. Macron sai oppinsa Enarkkina eli Ranskan huippueliitin ENA-koulutuksessa.

”Macronin poliittinen kehitys on poikkeuksellinen. Vanhemmat äänestivät sosialisteja. Macron opiskeli yhteiskuntatieteitä ja filosofiaa, hankki omaisuuden Rotschild-investointipankkiirina ennen kuin hänestä tuli presidentti Hollanden neuvonantaja, Elysee-palatsin virkamies. Palkka putosi kymmenesosaan entisestä – mistä oli sittemmin hyötyä, kun alettiin syyttää kapitalistiksi.”

Macron oli lopulta Hollanden hallituksessa Ranskan talousministeri

– häntä kutsuttiin ”Elyseen Mozartiksi”, koska hän oli myös palkittu pianisti. Macron ajoi työmarkkinoiden uudistusta, jota ay-liike ja vasemmisto vastustivat. Kannatuksensa presidentiksi Macron hankki eri poliittisista suunnista. Hän raivasi tiensä vaalien toiselle kierrokselle voittamalla vanhat poliitikot oikealla ja vasemmalla.

Suomen kannalta myönteistä on ollut se, että Macron kannattaa Euroopan puolustusyhteistyötä – viekö se meitä lähemmäs Ranskaa, joka on ollut perinteisesti kauempana meistä kuin Saksa ja Britannia? Se jää nähtäväksi. Ehkä lueimme siitä Helena Petäistön seuraavasta kirjasta?

Kun pääministeri Juha Sipilä tapasi Ranskan uuden presidentin, hän täydensi innokkaan jalkapallon ystävän Macronin pelipaitakokoelmaa maailman pohjoisimman ykkösligajoukkueen pelipaidalla. Helena Petäistö oli vinkannut pääministerin esikunnalle, että Rovaniemen Palloseuran Ropsin pelipaita voisi olla hyvä tuliainen, jollaista ei taida olla kovin monien kokoelmissa – ainakaan presidenttien. ❖

Teksti: Lars Lindeman,
Klubin digikuvaajien vetäjä
Kuva: Antti Virkkunen

Klubin digikuvaajat kartuttivat osaamistaan

Digijärkkäri-illassa kerrattiin järjestelmäkameran ominaisuuksia ammattikuvaajan johdolla.

Ammattilaisten kohdatessa syntyy uusia oivalluksia.

Kevään 2018 digikuvaajien ohjelmassa oli runsaasti uuden oppimista ja vanhan kertaamista.

Kännykkäkuvaaminen on in!

Perehdyimme huhtikuussa kännykkäkuvaamiseen valokuvaamisen ammattilaisen Pekka Punkarin johdolla. Maailman valokuvista otetaan nykyisin ehkä 95 % kännyköillä – jopa ammattitoimittajat kuvaavat kännyköillä esim. sotatilanteita. Pekan esitellessä omia kännykkäkuvia oli vaikea usko näkemäämme, niin laadukkaita kuvat olivat isoina suurennoksinkin. Nykyisissä älypuhelimissa on hyvin laadukkaat ja myös teknisesti monipuoliset ominaisuudet. Tähtien tai revontulien kuvaaminen ei kuitenkaan ihan onnistu heikomman valotehon vuoksi.

Monelle oli tosi yllätys kuinka vähillä tiedoilla olemme kännykkää käyttä-

neet. Paikalla olleet 24 klubiveljeä olivat hyvin innostuneita aiheesta – onhan tosi valokuvaajallakin tilanteita, että raskas kalusto ei ole mukana.

Digijärkkäreiden peruskäyttö

Monen toivomuksesta pidimme maaliskuussa Pekan johdolla digijärkkäreiden kolmen tunnin peruskurssin. Kertaaminen osoittautui hyvin tarpeelliseksi meille kaikille 11 klubiveljelle. Taisipa useimmat löytää monipuolista kame-roistaan ihan uusia ”nappulotakin”. Ja kyllähän moni asia unohtuu, kun kaikkia kikkoja ei tule useinkaan käytettyä. Syksyllä jatketaan kuvankäsittelyyn, kuvien arkistointiin ym.

Sanna Kanniston ”ihmeelliset seikkailut”

Meillä oli ilo saada vieraaksemme huhtikuussa ammattivalokuvaaja ja valokuvatai-

teilija Sanna Kannisto. Pari tuntisessa esityksessään Sanna kertoi monipuolisesta menestymisestäään maailman arvostetuissa näyttelyissä ja museoissa sekä kuvausmatkoistaan eripuolille maailmaa. Näimme paljon kuvia ja videoita.

Sanna kertoi tarinoin ja kuvin monista kansainvälisistä tutkimusmatkoistaan sademetsiin ja muuallle uhatuille luontoalueille. Hänellä on ollut tilaisuus ottaa osaa moniin tieteellisiin tutkimusmatkoihin, joissa luontotutkijat ovat kartoittaneet luonnon elämää ja muutoksia.

Sanna uusimmat taiteelliset työt ovat asetelmien kaltaisia lintu- ja kasviasetelmat. Kuvat ovat ihan oikeasti otettu elävistä linnuista. Esille laitettut kuvat ovat suuria yli metrin luokkaa. Sannan viimeisin näyttely oli hiljattain Ateneumissa yhdessä von Wrightin veljesten luontomaalausten kanssa. On ihan oikeutettua verrata Sannan töiden laatua

von Wrightin töihin. Kiitos todella mielenkiintoisesta valokuvaamisen maailmasta.

• Suosittelemme tutustumaan Sannan töihin ja tekemiseen hänen kotisivuillaan.

www.sannakannisto.com

Days of Departure 1, 2015

ASUJEN- JA ASUSTEIDEN PESULA
YLI 40 V. KOKEMUKSELLE

ASiantuntija - OSAAJA

AUTOLLE ASIAKASPAIKKA PIHASSA

**SUOMALAISEN KLUBIN
JÄSENI LLE 20 % ALENNUS**

EDUSTA MAINITTAVA
PESUJA JÄTETTÄESSÄ

Pohjoisesplanadi 37 sisäpiha
www.pyykkipoika.fi
P. 09 47800170

**POINTCOOL -
SERVICE OY**

Suurkeittölaiteiden ja
kylmäkalusteiden huolto
pääkaupunkiseudulla

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Puh. 09-8387 420
Fax 09-8387 4220
e-mail. pointcool@pointcool.fi

**POINTCOOL -
SERVICE OY**

MASTER

Helsingin Suomalaisen Klubin golfmestaruuskilpailu

POHJOLAN MALJA

Torstaina 30.8.2018

- Kilpailukentät:** HGK Tali ja Master Golf (Forest-kenttä)
- Osallistumisoikeus:** Helsingin Suomalaisen Klubin jäsenillä (Hcp max. 36).
- Kilpailusarjat:**
- A-sarja:** Hcp < 16 (arvio). 18 r. tasoituksellinen pistebogey. Pelipaikka Tali. Keltainen tii (54)
- B-sarja:** Hcp > 16 (arvio). 18 r. tasoituksellinen pistebogey. Pelipaikka Master Golf/Forest. Keltainen tii (55)
- Kenttä määräytyy tasoitusjakauman mukaisesti.
- Veteraanisarja:** 18 r. tasoituksellinen pistebogey Pelipaikka Marter Golf Forest / Tali tasoituksesta riippuen. **ETUTII (punainen) Master Golf Forest 47 ja Tali 48.** Veteraanisarjaan voi ilmoittautua kaikki kilpailupäivään mennessä 65 vuotta täyttäneet. Veteraanisarjaan ilmoittautuminen edellyttää pelaamista punaisilta ja sulkee pois A ja B-sarjoista. Molempien kenttien veteraanitulokset muodostavat yhteisen sarjan.
- Klubin golfmestari** on A-sarjan pelaaja, jolla on paras scr-lyöntipelitulos.
- Ilmoittautuminen** 1.6. alkaen www.klubi.fi/golf
Ilmoittautumisessa on oltava pelaajan nimi, kotiseura ja tarkka hcp sekä ilmoitus jos osallistuu veteraanisarjaan.
- Kilpailumaksu** **KLUBIN ILMOITTAUTUMISJÄRJESTELMÄN KAUTTA.**
65.- euroa (sis. green fee)
- ILMOITTAUTUMINEN JA KILPAILUMAKSUN SUORITTAMINEN TORSTAIHIN 23.8.2017 MENNESSÄ**
- Kilpailumaksun palautus vain lääkärintodistusta vastaan.
- Lähtöluettelot:** Viimeistään ti 28.8. osoitteessa www.klubi.fi
- Palkintojen jako:** Iltatilaisuuden yhteydessä Klubilla n. klo 20. Tavarapalkinnot jaetaan läsnä olevien kesken.
- Terveisin**
Golftoimikunta

Arvo Kokkonen Oy
Kuussillantie 16
01230 Vantaa

**MYYMÄLÄMME AVOINNA
MYÖS LAUANTAISIN:**

**to-pe : 11.00 - 18.00
la : 10.00 - 15.00**

Puh. (09) 2786070
info@arvokokkonen.fi
www.arvokokkonen.fi

MEREN HERKKUJA, OIKKA HYVÄ!

Nyt avoinna myös lauantaisin!

FORSSA PRINT

Paino oikeilla asioilla.

Ota yhteyttä: (03) 42 351 www.forssaprint.fi

Suomalainen Klubi purjehtii kesän viettoon

KUVA: YRJO KLIPPI

Elokuussa tapaamme jälleen.

Uusi A-sarja ja Mercedes

Uusi A-sarja. Just like you.

Uudessa A-sarjassa on kaikkea, mikä sopii elämäntyyliisi. Se on urheilullinen ja yksilöllinen. Lisäksi siinä on intuitiivinen Mercedes-Benz MBUX -käyttöliittymä, jonka avulla ohjaat toimintoja puheellasi, kosketuslevyn tai suuren kosketusnäytön avulla. Kun älypuhelimesi kytkeytyy saumattomasti osaksi ajokokemusta, olet koko ajan yhteydessä kaikkeen sinulle tärkeään. **Uusi A-sarja. Just like you.**

mercedes-benz.fi/uusi-a-sarja

Alk. 32 245 €

Laadukasta ja tehokasta asunnonvälitystä

HUOM![®]

Näyttöjä löytyy.

Suomalaisen Klubin
jäsenille välityspalkkio
erikoishinnalla

Juhani Mähönen
050 388 8467

juhani.mahonen@huom.fi
Huom!® LKV Mähönen & Mähönen Oy
Huopalahdentie 24, 3. krs | 00350 Helsinki